

บทที่ ๔

ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ

ผู้เขียนได้กล่าวถึงการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองตลอดจนกระบวนการและขั้นตอนของการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลว่าเกิดขึ้นอย่างไรมาแล้วในบทก่อน ๆ รวมทั้งได้กล่าวถึงสถาบันหรือตัวการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลและอุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทยว่ามีอยู่อย่างไร นักเรียนนายเรือได้รับการถ่ายทอดมาอย่างไรบ้าง ซึ่งเนื้อหาที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะทำให้ทราบว่า นักเรียนนายเรือมีภูมิหลัง มีทัศนคติ มีค่านิยม อุดมการณ์ทางการเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมทางการเมืองไปในทางใด ทั้งนี้เพราะนักเรียนนายเรือจะได้รับการถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยม อุดมการณ์ทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองจากสถาบันหรือตัวการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วด้วย

จากการศึกษาจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ได้พบว่า นักเรียนนายเรือได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองให้เคยชินต่อระบบอำนาจนิยม กล่าวคือได้รับการถ่ายทอดให้ยอมรับการปกครองแบบสายการบังคับบัญชา ที่เน้นให้ผู้บังคับบัญชาต้องเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นรากฐานของวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับสถาบันหรือตัวการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ เช่นสถาบันครอบครัว สถาบันโรงเรียนนายเรือ และระบบราชการ เป็นต้น ล้วนแต่อบรมให้นักเรียนนายเรือต้องเคารพเชื่อฟังและยำเกรงผู้มีอำนาจไว้ทุกสิ่ง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนนายเรือกลายเป็นผู้ที่ยอมรับอำนาจได้ง่าย การที่ต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบระเบียบวินัยและยึดถือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ทำให้นักเรียนนายเรือเคยชินกับการปกครองที่ใช้อำนาจและมีทัศนคติที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

ในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงผลของวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายเรือที่มีต่อทัศนคติ ค่านิยมและอุดมคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือว่ามีอยู่อย่างไร และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองมากน้อยแค่ไหน โดยจะยกเอาระดับการศึกษาของนักเรียนนายเรืออาชีพของบิดา ภูมิลำเนา และฐานะครอบครัว มาเป็นตัวแปรอิสระว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ ซึ่งเป็นตัวแปรตามอย่างไรบ้าง

ในการศึกษาและวิเคราะห์นี้ ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานเอาไว้ ๕ ประการคือ

- ๑. นักเรียนนายเรือไทยในปัจจุบันมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม
- ๒. นักเรียนนายเรือที่เรียนอยู่ในชั้นสูงกว่า จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นต่ำกว่า
- ๓. นักเรียนนายเรือที่มีบิดารับราชการทหารและพลเรือนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่านักเรียนนายเรือที่บิดาไม่ได้มีอาชีพรับราชการทหารหรือพลเรือน
- ๔. นักเรียนนายเรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่านักเรียนนายเรือที่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
- ๕. นักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางลงมา จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่านักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูง

สำหรับสมมุติฐานข้อที่ ๑ ได้กล่าวมาแล้วว่า การอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน ดังนั้นถ้าบุคคลได้รับการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองจากสถาบันหรือตัวการต่าง ๆ เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย ก็น่าสันนิษฐานได้ว่าบุคคลนั้นจะมีความคิดเห็นที่เป็นประชาธิปไตย สำหรับกรณีโรงเรียนนายเรือ ในปัจจุบันยังคงเป็นสังคมที่มีการใช้อำนาจและการยอมรับอำนาจ การอบรมในโรงเรียนนายเรือ เน้นให้นักเรียนนายเรือ เชื่อฟังและเคารพยำเกรงผู้ที่อยู่ในชั้นสูงกว่า ซึ่งจะมีผลทำให้ให้นักเรียนนายเรือมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ยอมจำนนหรือรับฟัง โดยไม่ได้แย้งต่อบุคคลที่มีอำนาจมากกว่า อายุมากกว่า เช่น ญาติผู้ใหญ่ บิดามารดา ครู อาจารย์ พระ และนาย เป็นต้น ถึงแม้ไม่เห็นด้วยกับบุคคลเหล่านี้ก็จะนิ่งเสีย ยอมรับฟังเฉยๆ ถ้าไม่พอใจก็จะพยายายางข่มความรู้สึกเอาไว้ และมักจะไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีอาวุโสน้อยกว่า บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมนี้ไม่เกื้อกูลต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สมมุติฐานข้อที่ ๒ ที่ว่า นักเรียนนายเรือที่เรียนอยู่ในชั้นสูงกว่าจะมีทัศนคติที่เป็นแบบ
อำนาจนิยมมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะว่า การอบรมและการเรียนรู้ทางการ
เมือง เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เมื่อลักษณะการอบรมสั่งสอนในโรงเรียนนายเรือขัดกับหลัก
การของประชาธิปไตย นักเรียนนายเรือรุ่นก่อนก็จะมีทัศนคติที่ไม่เป็นประชาธิปไตย และจะพยายาม
ถ่ายทอดทัศนคติที่ไม่เป็นประชาธิปไตยไปยังนักเรียนนายเรือรุ่นหลังด้วย เห็นได้จากแบบแผนการ
เรียนรู้ของนักเรียนนายเรือที่มีการอบรมให้นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๑ ยอมรับอำนาจและคำสั่งของ
รุ่นพี่ที่อยู่ในชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับอย่างเคร่งครัดหรือโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น จะมีผลทำให้
นักเรียนนายเรือเหล่านี้ เมื่อขึ้นไปอยู่ในชั้นสูงและหมดสภาพความเป็นนักเรียนชั้นปีที่ ๑ กลายเป็น
ผู้ที่นิยมในอำนาจ มีความภูมิใจที่ได้แสดงออกซึ่งความมีอำนาจและจะอบรมให้ผู้ที่เข้ามาใหม่ เชื่อฟัง
ในอำนาจของพวกเขาต่อไป ฉะนั้นผู้เข้ามาเรียนใหม่จึงยังไม่ได้รับการอบรมปลูกฝังทัศนคติทางการ
เมืองแบบอำนาจนิยม เท่ากับผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นสูงกว่า ย่อมจะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่า
ผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นสูงกว่า

สมมุติฐานข้อที่ ๓ อาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่วนกำหนดทัศนคติทางการเมืองของบุคคล
เพราะการฝึกอบรมในแต่ละสาขาอาชีพมีลักษณะแตกต่างกันไป จากการศึกษาของ มนูญ ศิริวรรณ
พบว่า กลุ่มข้าราชการทหารเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมสูงที่สุด และกลุ่มข้าราชการพลเรือน
มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมน้อยข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะสังคมของทหาร
มีการปลูกฝังอุปนิสัยของบุคคลให้เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น มีการใช้อำนาจบังคับ
ในการปกครองซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่าสังคมอื่น และในระบอบราชการก็มีลักษณะ
เป็นแบบเจ้าขุนมูลนาย เมื่อบุคคลสำคัญในครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่เป็นตัววางรูปแบบวัฒนธรรม
ธรรมทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อมมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมก็จะถ่ายทอดทัศนคติและ
อุดมการณ์ต่าง ๆ ให้กับบุตรผู้เป็นสมาชิกของครอบครัว ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กเรียนนายเรือที่มีบิดาเป็น

มนูญ ศิริวรรณ, "วัฒนธรรมทางการเมืองไทย: ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชา
การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๑๒๖.

ข้าราชการทหารและพลเรือนมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่านักเรียนนายเรือที่บิดาไม่ได้มีอาชีพรับราชการทหารหรือพลเรือน

สมมุติฐานข้อที่ ๔ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของบุคคล ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์มีส่วนกำหนดรูปแบบลักษณะของการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและค่านิยมทางสังคมของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีความเจริญไม่เท่ากัน ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างกัน ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตรกรรมมักมีทัศนคติทางการเมืองแคบ เป็นไปในทางอนุรักษนิยมไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัวมัน ไม่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน ไม่สนใจในการบริหารงานของรัฐบาลเท่าใดนัก แตกต่างจากประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียง^๑ ซึ่งมีความเจริญในหลาย ๆ ด้าน เช่น การคมนาคม การศึกษา และอุตสาหกรรม เป็นต้น ประชาชนได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมใหม่รวดเร็วกว่าที่อื่น ตลอดจนมีโอกาสได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้เกี่ยวกับการเมืองและมีความใกล้ชิดกับการเมืองมากกว่าที่อื่น จึงทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียงมีความคิดเห็นทางการเมืองก้าวหน้ากว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นอื่น ๆ ของประเทศ

สำหรับสมมุติฐานข้อสุดท้ายที่ว่า นักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางลงมา จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่านักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูง ทั้งนี้เพราะว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เป็นกลุ่มบุคคลส่วนน้อยของสังคมที่มีทรัพย์สินหรือที่ดินมากมายที่จะต้องปกป้องรักษา และมีโอกาสผู้ขาดอำนาจในสังคม จึงไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่จะทำลายสถานภาพเดิมของตนในสังคมเกิดขึ้น ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางลงมา เป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่มีทรัพย์สินมากมายพอที่จะต้องคอยระแวดระวังคุ้มครองป้องกันเหมือนชนชั้นสูง

^๑ในการศึกษาคั้งนี้ผู้เขียนได้แบ่งภูมิลำเนาของนักเรียนนายเรือออกเป็น ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และผู้ที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร นักเรียนนายเรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครหมายรวมถึงผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการด้วย เพราะช่่างานต่างๆของรัฐถือว่าอยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน

จึงมักมีความพอใจในสภาพชีวิตความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของตน และชอบแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างสันติวิธีวิสัยกลาง ดังนั้นฐานะทางเศรษฐกิจ ของบุคคลในสังคมจึงมีส่วนกำหนดทัศนคติทางการเมืองของบุคคล

ได้กล่าวมาแล้วว่า การศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับการเมือง มีอิทธิพลต่อโครงสร้างทางการเมืองและ เป็นปัจจัยที่สำคัญของการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลในสังคม การอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง เป็นกระบวนการนำพาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อระบบการเมืองในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวการที่สำคัญอันหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลตั้งแต่เกิดจนเติบโต เป็นผู้ใหญ่และมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างหรือเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น

นักเรียนนายเรือ เป็นกลุ่มบุคคลที่ต่อไปเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะกลายเป็นนายทหารหลักของกองทัพเรือ และจะเป็นส่วนหนึ่งของชนชั้นนำทางทหารที่จะมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญในระยะต่อไป ดังนั้นการศึกษาริชาลัยเกี่ยวกับทัศนคติความคิดเห็น และวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการศึกษาและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนายเรือ ตลอดจนระบบราชการจะช่วยให้ทราบถึงพฤติกรรมและบทบาทของเขาคือมีความต้องการพัฒนาทางการเมืองของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ฐานะทางเศรษฐกิจในที่นี้หมายถึงรายได้ของครอบครัว โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือนักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ถือว่าฐานะครอบครัวสูง รายได้ตั้งแต่ ๕,๐๐๐-๙,๙๙๙ บาท ถือว่าฐานะครอบครัวปานกลาง และรายได้ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท ลงมาถือว่าฐานะครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นนักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ลงมาจึงหมายรวมนักเรียนนายเรือที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทลงมาด้วย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนจะวิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายเรือทุกชั้น โดยจะศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นทางการเมืองของนักเรียนนายเรือในแง่ของ การนำเข้า (input) แต่เพียงอย่างเดียว โดยจะศึกษาว่านักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองเป็นอย่างไร เป็นแบบประชาธิปไตยหรือแบบอำนาจนิยมเท่านั้น จะไม่วิเคราะห์ถึงผลที่ออกมา (output) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ว่า ถ้ามีทัศนคตินั้น ๆ จะก่อให้เกิดผลอะไรบ้าง เพราะจะต้องใช้เวลาในการศึกษาติดตาม นาน

ทัศนคติที่ไม่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือ

ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดระบบการเมืองของแต่ละประเทศได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมือง และสิ่งนี้ถูกเรียกว่า โครงสร้างส่วนบน (infrastructure) ของการพัฒนาทางการเมือง^๑ ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง จะทำให้ทราบว่า เหตุใดการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยจึงไม่ประสบความสำเร็จ สำหรับวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายเรือนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาค้นคว้ากันมากนัก แต่จากผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาไทย พอจะอนุมานได้ว่า นิสิตนักศึกษาไทยมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ขัดกันในบุคลิกภาพระหว่างลักษณะของประชาธิปไตยและอำนาจนิยมมีความสนใจในทางการเมืองพอสมควร^๒ การมีวัฒนธรรมทางการเมืองเช่นนี้เป็นผลมาจากการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองที่บุคคลเหล่านั้นได้รับมา สำหรับนักเรียนนายเรือซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของนิสิตนักศึกษาไทยน่าจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบเดียวกันกับนิสิตนักศึกษาไทย แต่การที่จะทราบว่านักเรียนนายเรือมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใดแน่ ส่วนหนึ่งจะทราบได้จากการศึกษาทัศนคติในทางการเมืองของนักเรียนนายเรือจากแบบสอบถามซึ่งตั้งขึ้นสำหรับวัดทัศนคติดังกล่าว ซึ่งจะได้ศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดต่อไป

^๑Lucian W. Pye and Sidney Verba, eds., Political Culture and Political Development (Princeton: Princeton University Press, 1965), pp. 513-514.

^๒สุจิต บุญบงการ, "นิสิตนักศึกษาไทยกับการพัฒนาทางการเมืองของไทย" วรรณไวทยากร หน้า ๑๑.

ในการแสดงออกซึ่งทัศนคติในทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ปรากฏว่านักเรียนนายเรือมีความสนใจทางการเมือง ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของรัฐบาลพอสมควร ซึ่งเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของบุคคลสมัยใหม่ และผู้มีการศึกษาสูง จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของรัฐบาลว่าควรใช้เสียงข้างมากหรือไม่ พบว่าร้อยละ ๖๔.๒๔ เห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยใช้เสียงข้างมาก มีเพียงร้อยละ ๑๔.๒๔ เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย (รายละเอียดดูจากตารางที่ ๒) ความสนใจทางการเมืองเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นถ้าบุคคลใดติดตามเรื่องราวทางการเมือง ตลอดจนกิจการและผลงานของรัฐบาล ก็กล่าวได้ว่าเขามีความสนใจทางการเมือง และมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

การที่จะศึกษาให้ทราบชัดถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนนายเรือจะต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนายเรือว่ามีอิทธิพลต่อการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรือมากน้อยเพียงใด และจะทำให้นักเรียนนายเรือมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นไปในทางใด โดยทั่ว ๆ ไป สถานการณ์การศึกษาน่าจะเป็นสถานที่ทำลายค่านิยม ทัศนคติเก่า ๆ ตลอดจนวิธีคิดารังสีรึดตามจารีตประเพณี เช่นลัทธิลักษณะที่นิ่งเฉยทางการเมือง การไม่แสดงออกทางการเมือง ความไม่สนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และไม่สนใจที่จะรวมกลุ่มกันเพื่อเรียกร้องทางการเมืองหรือพยายามที่จะมีอิทธิพลทางการเมือง แต่ลักษณะของการศึกษาในโรงเรียนนายเรือไม่เชื่ออำนาจให้นักเรียนนายเรือ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นของตัวเอง หรือเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ตรงกันข้ามกับทำให้นักเรียนนายเรือเป็นผู้ตามที่ดีระบบการศึกษาเช่นนี้มีอยู่ทุกระดับการศึกษาของไทย ดังนั้นนักเรียนนายเรือจึงมีลักษณะบางอย่างที่ไม่แตกต่างไปจากบุคคลที่มีการศึกษาดำ กล่าวคือคงมีลักษณะที่นิ่งเฉย ไม่มีความกระตือรือร้นและมีความอดทนต่อสภาพแวดล้อมที่ตนไม่พอใจ

การศึกษารอบรมในโรงเรียนนายเรือ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องระเบียบวินัย เห็นได้จากที่โรงเรียนนายเรือฝึกอบรมให้นักเรียนนายเรือประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ภายในกรอบระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าผู้บังคับบัญชาจะสั่งนอกเหนืออำนาจหน้าที่ก็ตาม นักเรียนนายเรือต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ตลอดจนเคารพยำเกรงผู้ที่มีอาวุโสกว่า สังคมของโรงเรียนจึงเป็นสังคมที่นิยมการใช้อำนาจและยอมรับการใช้อำนาจ เช่นนักเรียนนายเรือชั้นปีที่หนึ่งจะถูก

อบรมให้ยอมรับอำนาจคำสั่งของรุ่นพี่อย่างเคร่งครัดหรือโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น การที่นักเรียนนายเรือชั้นปีที่หนึ่งได้รับการอบรมเช่นนี้จะทำให้นักเรียนนายเรือเหล่านี้เมื่อขึ้นไปอยู่ในชั้นสูง หมดสภาพเป็นนักเรียนนายเรือชั้นปีที่หนึ่ง กลายเป็นผู้ที่นิยมในอำนาจ มีความภูมิใจที่ได้แสดงออกซึ่งความมีอำนาจ และจะอบรมให้ผู้ที่เข้ามาใหม่ เชื่อฟังในอำนาจของพวกตนต่อไป ลักษณะการอบรมเช่นนี้จะมีผลทำให้นักเรียนนายเรือมีบุคลิกภาพเป็นแบบอำนาจนิยม และเป็นการเน้นในสิ่งที่สังคมไทยทั่วไปยอมรับนั่นเอง

ในด้านหลักสูตรการศึกษาและวิธีการสอน แม้ว่าหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนนายเรือจะเน้นหนักทางด้านวิชาการ ประมาณร้อยละ ๖๕% และวิธีการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนนายเรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ ได้บ้างก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การฝึกอบรมที่เน้นให้นักเรียนนายเรือต้องเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและผู้มีอาวุโสกว่าอย่างเคร่งครัด ทำให้นักเรียนนายเรือไม่กล้าโต้แย้งและเคยชินกับการไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ ระบบการสอนที่มีอยู่จึงไม่ได้กระตุ้นให้นักเรียนนายเรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดความเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นของเขา ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติที่เป็นประชาธิปไตย ถึงแม้ว่านักเรียนนายเรือจะได้รับการอบรมและการเรียนรู้ในเรื่องของการเมือง เช่นได้รับการอบรมเกี่ยวกับแนวความคิดแบบประชาธิปไตยจากโรงเรียนเตรียมทหาร และจากโรงเรียนนายเรือ แต่อำชีพของเขาก็ก็นหนักไปในทางทหาร ดังนั้นนักเรียนนายเรือจึงได้รับการอบรมเน้นหนักไปในทางลัทธิทหาร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบอำนาจนิยม การเชื่อฟังและระเบียบวินัย ซึ่งจะมีผลทำให้นักเรียนนายเรือมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นแบบประชาธิปไตยน้อยกว่านักศึกษาพลเรือนทั่วไป

นอกจากนี้โรงเรียนนายเรือยังเป็นสังคมที่ไม่เสรี เพราะโรงเรียนนายเรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการซึ่งขึ้นตรงต่อกองทัพเรือ เพราะฉะนั้นระบบราชการจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักเรียนนายเรือ ตั้งแต่เข้าศึกษาจนจบการศึกษาออกไปรับราชการ อาจารย์และผู้บริหารโรงเรียนเป็นข้าราชการกองทัพเรือ ทำให้ขาดความเป็นอิสระทางวิชาการ ความเป็นข้าราชการทหารของบรรดาครูอาจารย์ มีส่วนทำให้ครูอาจารย์เหล่านั้นไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาลหรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างเสรี ดังนั้นระบบราชการจึงมีอิทธิพล

ต่อความรู้สึคนึกคิดและพฤติกรรมของนัก เรียนนาย เรือ ในฐานะที่เป็นตัวถ่ายทอดพฤติกรรมทางการเมือง ในคำที่เกี่ยวกับการไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การกระทำต่าง ๆ ในทางการเมือง เมื่อโรงเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการไม่เปิดโอกาสให้นัก เรียนนาย เรือมีการวิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองก็จะทำให้เขาขาดความสำนึกทางการเมืองและไม่เกิดการ เรียนรู้ทางการเมืองในทางที่ถูกต้องได้ เป็นเหตุให้เคยชินกับทัศนคติที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะ เห็นได้ว่า ลักษณะของการศึกษาอบรมและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในโรงเรียนนาย เรือมีผลทำให้ นัก เรียนนาย เรือมีทัศนคติทางการเมืองทั้งแบบประชาธิปไตยและ แบบอำนาจนิยมรวมกันอยู่ในบุคคลเดียวกัน ซึ่งจะควรีเคราะห์ให้เห็นในรายละเอียดต่อไป

การศึกษาคูเคราะห์ต่อไปนี้จะทำให้ทราบว่า นัก เรียนนาย เรือมีทัศนคติทางการเมือง เป็นแบบใด เอื้ออำนวยหรือ เป็นอุปสรรคต่อระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองที่ประเทศไทยกำลังพยายามปลูกฝังให้เกิดให้มีขึ้นหรือไม่ และผลจากการ มีทัศนคติทางการเมืองแบบนั้นจะสะท้อนให้เห็นลักษณะการอบรมและการ เรียนรู้ทางการเมืองที่นักเรียน นายเรือเหล่านั้นได้รับมาด้วย

จากข้อสังเกตที่ว่า ประเทศไทยถูกปกครองด้วยระบอบอำนาจนิยมตลอดมา ประชาชน ที่อยู่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบนี้ จะมีโอกาสเข้าใจถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้ยาก ความมั่นคงยั่งยืนของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับการพัฒนาทัศนคติทางการเมืองให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติ ของบุคคลชั้นนำในประเทศทุกระดับ ไม่ว่าระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ จึงอาจสรุปได้ว่าระบบการเมืองของไทยไม่ว่าปัจจุบันหรืออนาคตจะ เป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับทัศนคติทางการเมืองของบุคคลชั้นนำ นัก เรียนนาย เรือ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะกลายเป็นนายทหารหลักของกองทัพเรือและ เป็นส่วน หนึ่งของชนชั้นนำทางทหาร ซึ่งมีโอกาสได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญในระยะต่อไป ใน สภาพปัจจุบันนัก เรียนนาย เรือได้รับการศึกษาอบรมภายใต้กรอบระเบียบวินัยที่เข้มงวดมาก ดังนั้น ในการศึกษาเรื่องการอบรมและการ เรียนรู้ทางการเมืองของนัก เรียนนาย เรือนี้ผู้เขียนจึงได้ตั้ง สมมุติฐานไว้ว่า นัก เรียนนาย เรือไทยในปัจจุบันมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม

เพื่อที่จะทดสอบสมมุติฐานดังกล่าว ผู้เขียนได้สร้างตารางขึ้นมาเพื่อแสดงข้อมูลในการ
สำรวจนักเรียนนายเรือว่ามีทัศนคติทางการเมืองไปในแนวทางใด แบบสอบถามที่นำไปให้นักเรียน
นายเรือตอบนั้นมีเนื้อหาไปในทางที่จะวัดความเชื่อในหลักการปกครองด้วยเสียงข้างมาก และสิทธิ
ของคนส่วนน้อย (majority rule and minority rights) หลักเสรีภาพในการพูดและ
การแสดงความคิดเห็น (freedom of speech and opinion) และหลักความเสมอภาค
(equality.)^๑ เป็นต้น ตารางที่สร้างขึ้นนี้ประกอบด้วย ๑๒ คำถาม ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
หลักการดังกล่าว เพื่อทราบความหนาแน่นของคำตอบว่า ผู้ตอบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับคำถามที่
เกี่ยวข้องกับหลักการที่แสดงถึงทัศนคติแบบประชาธิปไตย คำถามที่แสดงทัศนคติที่เป็นแบบประชา
ธิปไตยจะเสนออยู่ในตารางที่ ๒ ซึ่งจะชี้ให้เห็นระดับของทัศนคติที่เป็นแบบประชาธิปไตยว่าอยู่
ในระดับใด สูง กลาง หรือต่ำ การพิจารณาระดับสูงต่ำหรือความมากน้อยของทัศนคติที่เป็นแบบ
ประชาธิปไตย ถือเอาคำตอบของผู้ตอบเป็นเกณฑ์ กล่าวคือผู้ที่เห็นด้วยจะอยู่ในระดับคะแนนที่
สูง ไม่เห็นด้วยจะอยู่ในระดับคะแนนที่ต่ำ ส่วนผู้ไม่ออกความเห็นถือว่าเป็นระดับปานกลาง
ดังนั้นถ้าร้อยละของผู้ตอบเห็นด้วยสูง แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย
อยู่ในระดับสูง

^๑James W. Prothro and Charles M., Grigg, "Fundamental Principles of Democracy: Bases of Agreement and Disagreement," Journal of Politics, 22 (May, 1960): 276-94; and Herbert McClosky, "Consensus and Ideology in American Politics," American Political Science Review, 63 (June, 1964): 361-82; in Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students, p. 12.

ตารางที่ ๒

ร้อยละของนัก เรียนนาย เรือที่มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย

(จำนวน ๓๕๐ คน)

ข้อ	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๓๓.	ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลได้	๔๑.๑๔	๒๐.๐๐	๓๕.๑๔	๓.๗๒
๓๖	นโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก	๖๔.๒๘	๑๘.๕๗	๑๔.๒๘	๒.๘๖
๓๘	ประชาชนควรมีสิทธิที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเขาได้โดยเปิดเผย	๕๗.๔๓	๒๑.๔๓	๑๘.๑๔	๒.๐๐
๔๔	การมีสมาชิกสภาผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนนั้นดีกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งและมีประโยชน์สำหรับประเทศไทย	๔๐.๘๖	๓๐.๐๐	๒๖.๐๐	๓.๑๔
๔๗.	ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ต้องตัดสินด้วยเสียงข้างมาก	๗๐.๕๗	๑๘.๑๔	๑๘.๒๘	๒.๐๐
๔๘	รัฐสภาเป็นเวทีการเมืองที่รักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ	๔๗.๗๑	๓๐.๒๘	๑๘.๐๐	๔.๐๐
๕๑	ท่านคิดว่าประชาธิปไตยที่คนไทยจะต้องคำนึงถึงคือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนซึ่ง เป็นสิ่งที่ดีในระบอบประชาธิปไตย	๖๒.๒๘	๒๐.๒๘	๑๖.๒๘	๑.๑๔
๕๕	คุณค่าของมนุษย์มักแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา ฐานะ และตามศักดิ์ตระกูล	๕๔.๕๗	๑๓.๑๔	๓๐.๕๗	๑.๗๒

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบประชาธิปไตย	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๕๗	ผู้บริหารประเทศนั้นควมาจากกาเลือกตั้งของประชาชน หรือได้รับความยินยอมจากประชาชน	๖๒.๘๖	๑๙.๔๓	๑๕.๑๔	๒.๕๗
๕๘	ระบอบการปกครองประชาธิปไตยสามารถแก้ปัญหาด่างๆของสังคมได้ดีกว่าการปกครองแบบอื่น	๒๓.๑๔	๓๑.๑๔	๔๒.๒๙	๓.๔๓
๖๓	หน้าที่ของพลเมืองที่ดีไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย	๗๐.๐๖	๑๔.๘๖	๑๒.๘๖	๒.๒๘
๖๗	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งในอดีตและอนาคตไม่มีความจำเป็นสำหรับการปกครองประเทศไทย	๔๖.๒๘	๒๖.๘๖	๒๓.๔๓	๓.๔๓
	เฉลี่ย	๕๒.๕๔	๒๒.๑๐	๒๒.๖๒	๒.๖๔

จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางนี้ ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๕๒.๕๔ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๒๒.๑๐ อยู่ในระดับกลาง และร้อยละ ๒๒.๖๒ อยู่ในระดับต่ำ ตารางที่ ๒ นี้จึงเป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่านักเรียนนายเรือไทยในปัจจุบันมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมหรือไม่ ซึ่งผลจากตารางนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง ทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนนายเรืออาจเป็นผลมาจากการศึกษาในโรงเรียนบางส่วนเช่น การให้การศึกษาอบรมโดยฝ่ายศึกษาทำให้นักเรียนนายเรือรับเอาแนวความคิดและทัศนคติแบบตะวันตกมาใช้เช่นเดียวกับบุคคลสมัยใหม่ และผู้มีการศึกษาสูงโดยทั่วไป สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้นักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยได้

จากตารางที่ ๓ ถึง ๑๔ ผู้เขียนจะแยกตารางซึ่งแสดงถึงจำนวนร้อยละของผู้ตอบที่มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยต่อคำถามทั้ง ๑๒ ข้อดังกล่าวมาแสดงให้เห็นโดยละเอียดดังต่อไปนี้

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ประชาชนร่วมกันกำหนดทั้งผู้ที่จะมาปกครอง และนโยบายที่ใช้ในการปกครอง, ดังนั้นประชาชนจึงมีอำนาจในการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล อำนาจของประชาชนในการควบคุมการบริหารงานของรัฐ (popular control) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็นในการบริหารงานของรัฐบาล สิ่งใดที่รัฐบาลทำไปโดยขัดต่อเจตนารมณ์หรือความต้องการของประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์โต้แย้งหรือร้องขอให้รัฐบาลยับยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงเสียใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน หากรัฐบาลเพิกเฉยหรือถือปฏิบัติการตามอำเภอใจ ประชาชนสามารถใช้อำนาจควบคุมที่ตนเองมีกับรัฐบาล หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็เป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ประชาชนพึงมีและใช้ในการควบคุมรัฐบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ต่อคำถามที่ว่าประชาชนทุกคนควรมีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลได้ นักเรียนนายเรือตอบเห็นด้วยร้อยละ ๔๑.๑๔ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๓๕.๑๔ และร้อยละ ๒๐.๐๐ ไม่ออกความเห็น (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายของรัฐบาล

(คำถาม: ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลได้)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๔๔	๔๑.๑๔
ไม่เห็นด้วย	๑๒๓	๓๕.๑๔
ไม่มีความเห็น	๗๐	๒๐.๐๐
ไม่ตอบ	๑๓	๓.๗๒
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔

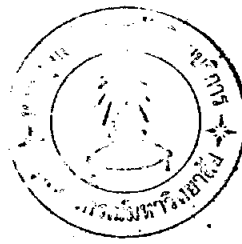
ทัศนคติของนัก เรียนนายเรือต่อกรณีที่ว่านโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก

(คำถาม: นโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๒๔	๖๔.๒๔
ไม่เห็นด้วย	๕๐	๑๔.๒๘
ไม่มีความเห็น	๖๕	๑๘.๕๗
ไม่ตอบ	๑๐	๒.๘๖
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยนั้น นโยบายของรัฐบาลจะถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก (majority rule) ประชาชนทุกคนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพื่อเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้รัฐบาลมีเสียงข้างมากของประชาชนสนับสนุนอยู่ นโยบายของรัฐบาลซึ่งนำมาใช้กับประชาชนจึงเป็นนโยบายที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับ นอกจากนี้การกำหนดนโยบายเสียงส่วนมากยังเป็นการแสดงออกซึ่งทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยด้วย ต่อคำถามที่ว่านโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก นัก เรียนนายเรือส่วนใหญ่ตอบเห็นด้วย ร้อยละ ๖๔.๒๔ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๔.๒๘ และร้อยละ ๑๘.๕๗ ไม่ออกความเห็น (ตารางที่ ๔)

จากตารางที่ ๔ นี้ แสดงให้เห็นว่า นัก เรียนนายเรือเป็นผู้ที่มีความสนใจในทางการเมืองและสนใจในกิจการของรัฐบาล เห็นว่านโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงข้างมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นัก เรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย เป็นการสอดคล้องกับหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ว่า นโยบายของรัฐบาลควรถูกกำหนดโดยเสียงส่วนมากของประชาชน ซึ่งเป็นหลัก majority rule นั่นคือประชาชนจะเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปแสดงความคิดเห็นแทนตน นโยบายของรัฐบาลซึ่งถูกกำหนดด้วยเสียงข้างมากจึง เป็นนโยบายของประชาชน และเป็นนโยบายที่สนองความต้องการของประชาชนโดยแสดงออกผ่านตัวแทน

ตารางที่ ๕

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการมีเสรีภาพในการพูดหรือการแสดงความคิดเห็นในทางการเมือง (คำถาม: ประชาชนควรมีสิทธิที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเขาได้โดยเปิดเผย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๐๑	๕๗.๕๓
ไม่เห็นด้วย	๖๗	๑๙.๑๔
ไม่มีความเห็น	๗๕	๒๑.๕๓
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

เสรีภาพของประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จะได้รับการประกันจาก รัฐในรูปแบบของกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายสูงสุดของรัฐคือ รัฐธรรมนูญ เสรีภาพที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยกำหนดรับรองและให้ความคุ้มครองให้แก่ เสรีภาพในการพูดและการแสดงความคิดเห็น (freedom of speech and opinion) ดังนั้น เสรีภาพในการพูดและการแสดงความคิดเห็น จึงเป็นหลักที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย การแสดงออกทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นโดยการพูดหรือการแสดงความคิดเห็นจึง เป็นสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ผู้ที่เห็นด้วย กับหลักการดังกล่าวจึงน่าจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย

จากตารางที่ ๕ จะพบว่านักเรียนนายเรือ ร้อยละ ๕๗.๕๓ เห็นว่าประชาชนควรมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเขาได้โดยเปิดเผย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตยที่ว่า ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือการแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้บุคคลมีเสรีภาพ

^๑Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students, p. 119.

ตารางที่ ๖

ทัศนคติของนัก เรียนนาย เรือต่อการเมืองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ที่มาจากจาก เลือกตั้งและการแต่งตั้ง

(คำถ่าม: การมีสมาชิกสภาผู้แทนที่มาจากการ เลือกตั้งของประชาชนนั้นดีกว่าสมาชิกที่มาจาก การแต่งตั้งและมีประโยชน์สำหรับประเทศไทย)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๔๓	๔๐.๘๖
ไม่เห็นด้วย	๔๑	๒๖.๐๐
ไม่มีความเห็น	๑๐๕	๓๐.๐๐
ไม่ตอบ	๑๑	๓.๑๔
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐๐

ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างอิสระนี้ จะทำให้บุคคลเกิดความสำนึกทางการเมือง และอยากเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองต่อไป นัก เรียนนาย เรือ ร้อยละ ๑๔.๑๔ ไม่เห็นด้วย และอีก ร้อยละ ๒๖.๕๓ ไม่มีความเห็น

การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ยอมรับอำนาจอธิปไตยของปวงชน การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึง เป็นการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเอง หลักการเช่นนี้ จะเห็นได้โดยชัดแจ้งจากระบอบประชาธิปไตยโดยตรง (direct democracy) แม้ว่าในปัจจุบันจะเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยมีผู้แทน (indirect democracy or representative government) หลักการเช่นว่านี้ก็ยังมี ความสำคัญอยู่อย่างมั่นคง เพียงแต่ว่าประชาชนได้ใช้อำนาจในการปกครองโดยผ่านกลไกการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบใหม่ กล่าวคือ ประชาชนเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตัวเองในการดำเนินการทางการเมือง ผู้แทนที่มา จากประชาชนเลือกตั้ง เข้ามาจะต้องตัดสินใจแทนประชาชน เพื่อ รักษาผลประโยชน์ของประชาชน และใช้เสียงข้างมากในการทำงาน (majority rule) จากตารางที่ ๖ นี้ แสดงให้เห็นความสำนึกในทางการเมืองของนัก เรียนนาย เรือ ทั้งนี้เพราะนัก เรียนนาย เรือ ร้อยละ ๔๐.๘๖

เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง มีประโยชน์สำหรับประเทศไทย และตระหนักว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียง ซึ่งเป็นวิธีการในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับระบบประชาธิปไตย^๑ จึงกล่าวได้ว่านักเรียนนายเรือมีความสนใจทางการเมืองพอสมควร ความสนใจทางการเมืองนี้จะเป็นปัจจัยนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง นักเรียนนายเรือร้อยละ ๒๖.๐๐ ไม่เห็นคว่ำว่าการมีสมาชิกสภาผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งจะมีประโยชน์สำหรับประเทศไทยหรือดีกว่าสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง . และอีก ร้อยละ ๓๐.๐๐ ไม่มีความเห็น

นักปราชญ์ในอดีตหลายท่านเชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล สามารถใช้เหตุผลที่ตนมีแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนเผชิญอยู่ได้ ความเชื่อเช่นนี้มีใช้เป็นสิ่งที่เกินความจริง เว้นแต่มนุษย์บางกลุ่มอาจจะไม่ใช่เหตุผลในการแก้ปัญหา หากแต่ใช้อารมณ์หรือความรุนแรง การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ส่งเสริมให้มนุษย์เอาชนะกันด้วยเหตุผล เปิดโอกาสให้มนุษย์ใช้เหตุผลอย่างกว้างขวางเพื่อแสวงหาข้อตกลงที่ดีที่สุด ข้อตกลงหรือมติในระบอบประชาธิปไตยจึงเกิดจากการที่มนุษย์ได้มีโอกาสใช้เหตุผลอย่างกว้างขวางและรอบคอบ เท่าที่สติปัญญาของมนุษย์มีอยู่ โดยหวังว่าข้อตกลงหรือมติอันเกิดจาก เหตุผลที่ดีที่สุดของมนุษย์จะช่วยอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้มนุษย์ที่อยู่ภายใต้การปกครองดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุก การตัดสินใจปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยใช้เหตุผล และใช้เสียงข้างมากจึงเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ สุจิต บุญมดการ, "นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาทางการเมืองของไทย"

ตารางที่ ๗

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการตัดสินใจปัญหาด้วยเสียงข้างมาก

(คำถาม: ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ต้องตัดสินใจด้วยเสียงข้างมาก)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๑๒	๖๐.๕๗
ไม่เห็นด้วย	๖๔	๑๘.๒๙
ไม่มีความเห็น	๖๗	๑๙.๑๔
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๐.๕๗ เห็นด้วยกับการตัดสินใจปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมด้วยเสียงข้างมาก มีเพียงร้อยละ ๑๘.๒๙ เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๑๙.๑๔ ไม่ออกความเห็น แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือมีทัศนคติที่เป็นไปในทางสอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย

ตารางที่ ๘

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อรัฐสภาในฐานะ เป็นสถาบันที่พิทักษ์รักษามลประโยชน์ของประเทศ

(คำถาม: รัฐสภาเป็นเวทีการเมืองที่รักษามลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๖๗	๔๗.๗๑
ไม่เห็นด้วย	๖๓	๑๘.๐๐
ไม่มีความเห็น	๑๐๖	๓๐.๒๙
ไม่ตอบ	๑๔	๔.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลในตารางที่ ๘ ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๗.๗๑ เห็นว่า รัฐสภาเป็นเวทีการเมืองที่รักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ ร้อยละ ๑๔.๐๐ ไม่เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๓๐.๒๙ ไม่มีความเห็น การที่นักเรียนนายเรือจำนวนร้อยละ ๔๗.๗๑ แสดงความเห็นด้วยเช่นนี้ก็เท่ากับว่าเขามีความกระตือรือร้นในทางการเมือง ต้องการมีส่วนร่วมในทางการเมือง (active citizenship) ซึ่งถือเป็นทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย

การมีระบบผู้แทนและการมีการเลือกตั้งที่ใช้ระบบเสียงข้างมากอย่างเสรี เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นผู้มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย นักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๒.๒๙ (ตารางที่ ๘) เห็นว่าควรจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งทั่วไปอย่างเสรีเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของตนเข้าไปดำเนินการทางการเมืองแทนตัวเอง การที่นักเรียนนายเรือส่วนมากเห็นด้วยกับการเลือกตั้งนี้แสดงว่าเขาเห็นชอบกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถือว่า ประชาชนทั้งปวงในสังคมมีอิสระที่จะเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายการบริหารและการปกครองประเทศ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยคือ ร้อยละ ๑๔.๒๙ ส่วนผู้ที่ไม่ออกความเห็นมีร้อยละ ๒๐.๒๙

มนุษย์ทุกคนย่อมมีค่า มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน ชาติดำเนินดี เลือกลงโทษ เล่ากอ อาชีพ ศาสนา และฐานะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ไม่ทำให้มนุษย์มีความไม่เท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันของมนุษย์จึงเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๔.๕๗ (ตารางที่ ๑๐) ไม่เห็นด้วยกับคำถามที่ว่า คุณค่าของมนุษย์แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา ฐานะ และตามศักดิ์ตระกูล ร้อยละ ๓๐.๕๗ เห็นด้วย และผู้ที่ไม่ออกความเห็นมีร้อยละ ๑๓.๑๔ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือส่วนมากมีศรัทธาเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ว่า มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตย

^๑รายละเอียดเพิ่มเติมใน Lyman Tower, Sargent, Contemporary Political Ideologies, revised ed., (Illinois: The Dorsey Press, 1972), pp. 67-104.

ตารางที่ ๘

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้ง
 (คำถาม: ท่านคิดว่าประชาธิปไตยที่คนไทยจะต้องคำนึงถึงคือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนที่มีวาระ
 การเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีในระบอบประชาธิปไตย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๑๘	๖๒.๒๙
ไม่เห็นด้วย	๕๗	๑๖.๒๘
ไม่มีความเห็น	๗๑	๒๐.๒๙
ไม่ตอบ	๔	๑.๑๔
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๑๐

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อความเท่าเทียมกันของมนุษย์
 (คำถาม: คุณค่าของมนุษย์แตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา ฐานะ และศักดิ์ตระกูล)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย*	๑๐๗	๓๐.๕๗
ไม่เห็นด้วย*	๑๙๑	๕๔.๕๗
ไม่มีความเห็น	๔๖	๑๓.๑๔
ไม่ตอบ	๖	๑.๗๒
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ * ตอบเห็นด้วยมีค่าเป็นลบ ไม่เห็นด้วยมีค่าเป็นบวก

ตารางที่ ๑๑

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อผู้บริหารประเทศที่มาจาก การเลือกตั้ง
(คำถาม: ผู้บริหารประเทศนั้นควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชน หรือได้รับความยินยอมจากประชาชน)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๒๐	๖๒.๘๖
ไม่เห็นด้วย	๕๓	๑๕.๑๔
ไม่มีความเห็น	๖๘	๑๙.๔๓
ไม่ตอบ	๕	๒.๕๗
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

การปกครองระบอบประชาธิปไตยไม่นิยมการบีบบังคับจิตใจให้ประชาชนยอมรับอำนาจปกครองของผู้ปกครอง ระบอบประชาธิปไตยถือหลักว่า ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครอง โดยการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรม การอยู่ในตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งของผู้ปกครองอยู่ในดุลยพินิจของประชาชน ดังนั้นความยินยอมจึงเป็นหลักการที่สำคัญอันหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย

จากตารางที่ ๑๑ พบว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๒.๘๖ เห็นว่าผู้บริหารประเทศควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชน หรือได้รับความยินยอมจากประชาชน ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๕.๑๔ และไม่ออกความเห็นร้อยละ ๑๙.๔๓ แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากมีจิตใจเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง เพราะมีความเชื่อมั่นในเรื่องการเลือกตั้งว่าเป็นสิ่งที่ดีและทำให้มีตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีทางการเมืองและการปกครองประเทศ

ตารางที่ ๑๒

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อกรณีที่ว่าระบอบการปกครองประชาธิปไตย
สามารถแก้ปัญหาของสังคมได้ดีกว่าการปกครองแบบอื่น

(คำถาม: ระบอบการปกครองประชาธิปไตยสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ดีกว่าการ
ปกครองแบบอื่น ๆ)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๘๑	๒๓.๑๔
ไม่เห็นด้วย	๑๔๘	๔๒.๒๘
ไม่มีความเห็น	๑๐๘	๓๑.๑๔
ไม่ตอบ	๑๒	๓.๔๓
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๒.๒๘ ไม่เห็นด้วยต่อกรณี
ที่ว่าระบอบการปกครองประชาธิปไตยสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ดีกว่าการปกครองแบบ
อื่น ๆ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนนายเรือเห็นว่าประเทศไทยซึ่งได้นำเอาระบอบการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ ปรากฏว่า มีความวุ่นวายเกิดขึ้นในสังคมเสมอ ๆ เช่น การ
เดินขบวนประท้วงคัดค้านหรือเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ของนักศึกษาและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่ง
เป็นไปตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย และสิ่งเหล่านี้ไม่มีในสังคมทหาร ส่วนผู้ที่เห็นว่า
ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ดีกว่าระบอบการ
ปกครองแบบอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ ๒๓.๑๔ เท่านั้น อีกร้อยละ ๓๑.๑๔ ไม่มีความเห็น

ผลการวิจัยเกี่ยวกับคำถามนี้เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนทหารทั้งจากโรงเรียนนายเรือ
พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายเรือ มีอัตราส่วนร้อยละของ
ผู้ตอบเห็นด้วยอยู่ในระดับต่ำมาก กล่าวคือ นักเรียนนายเรือพระจุลจอมเกล้าเห็นด้วย ร้อยละ

๑๔.๐๕ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๖๒.๒๒ และร้อยละ ๑๖.๖๗ ไม่มีความเห็น^๑ นักเรียนนายเรือ
 อากาศเห็นด้วยร้อยละ ๓๒.๔๔ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๔๐.๗๘ และอีกร้อยละ ๒๒.๔๑ ไม่ออก
 ความเห็น^๒

บุคคลย่อมได้รับการปฏิบัติและการคุ้มครองจากกฎหมายของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน โดย
 ไม่มีข้อยกเว้น การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งถือเป็นเจตนาสมัครใจร่วมของประชาชนในรัฐนั้น ๆ จะ
 ถือว่าเป็นพลเมืองที่ดีไม่ได้ เพราะจะก่อให้เกิดอภิสิทธิ์ชนเหนือบุคคลทั่วไปในรัฐ ซึ่งขัดกับหลัก
 การของประชาธิปไตย นอกจากนี้การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายถือว่าเป็นลักษณะอย่างหนึ่ง
 ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย^๓

^๑ ทรศณีย์ บัจจุสานนท์, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย"
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๑๔), หน้า ๑๔๘-๑๔๙.

^๒ บุญชาติ พรหมพูล, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย"
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๒๐), หน้า ๙๓.

^๓ รายละเอียดดูเพิ่มเติมใน Myron Weiner, "Political Participation: Crisis of the Political Process" in Leonard Binder, et al., Crisis and Sequences in Political Development (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1971), pp. 161-163. อ้างใน วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น, "การให้ความรู้ทางการเมืองเพื่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ," รัฐศาสตร์สาร, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๓ (สิงหาคม ๒๕๑๔), หน้า ๓๔-๓๕.

ตารางที่ ๑๓

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

(คำถาม: หน้าที่ของพลเมืองที่ดีไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย *	๔๔	๑๒.๘๖
ไม่เห็นด้วย *	๒๔๕	๗๐.๐๐
ไม่มีความเห็น	๕๒	๑๕.๘๖
ไม่ตอบ	๘	๒.๒๘
รวม	๓๕๙	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ * ตอบเห็นด้วยมีค่าเป็นลบ ไม่เห็นด้วยมีค่าเป็นบวก

ข้อมูลจากตารางนี้ พบว่า นักเรียนนายเรือส่วนมากร้อยละ ๗๐.๐๐ ไม่เห็นด้วยต่อกรณีที่ว่าหน้าที่ของพลเมืองที่ดีไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย มีเพียงร้อยละ ๑๒.๘๖ เท่านั้นที่เห็นด้วย และไม่มีความเห็นร้อยละ ๑๕.๘๖ แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่เห็นว่า ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นกติกาหรือกฎเกณฑ์ของสังคมอันเป็นการชี้ให้เห็นถึงทัศนคติที่สอดคล้องกับหลักการของระบอบประชาธิปไตย

ตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา รัฐบาลจะต้องได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนก่อนจึงจะเข้าบริหารประเทศได้ และในระหว่างบริหารประเทศ สภาผู้แทนอาจเปิดอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจได้ ซึ่งจะมีผลทำให้รัฐบาลจะต้องพ้นจากอำนาจหน้าที่ทันที เมื่อสภาผู้แทนลงมติไม่ไว้วางใจให้บริหารประเทศต่อไป บทบาทและหน้าที่หลักของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงได้แก่การควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลในฐานะตัวแทนของประชาชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ถ่ายทอดความต้องการทางวัตถุและจิตใจของประชาชนด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมีความสำคัญมากในฐานะตัวแทนของประชาชน

ตารางที่ ๑๔

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(คำถาม: สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งในอดีตและอนาคตไม่มี
ความจำเป็นสำหรับการปกครองประเทศไทย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย *	๘๒	๒๓.๔๓
ไม่เห็นด้วย*	๑๖๒	๔๖.๒๘
ไม่มีความเห็น	๔๔	๑๒.๘๖
ไม่ตอบ	๑๒	๓.๔๓
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ *ตอบ เห็นด้วยมีค่าเป็นลบ ไม่เห็นด้วยมีค่าเป็นบวก

จากตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๖.๒๘ ไม่เห็นด้วยกับคำถามที่ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนไม่มีความจำเป็นสำหรับประเทศไทย ร้อยละ ๒๓.๔๓ เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๑๒.๘๖ ไม่มีความเห็น แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนมาก เป็นผู้ที่มีความสนใจทางการเมือง มีความเชื่อมั่น ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า มีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในตารางที่ ๑-๑๔ ชี้ให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าไม่เห็นด้วย (ดูค่าเฉลี่ยในตารางที่ ๒) และผลจากคำตอบทั้ง ๑๒ ข้อในตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดีพอสมควร มีความสนใจและตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากทัศนคติของเขาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราชการและผู้บริหารประเทศ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและทัศนคติเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ฯลฯ ซึ่งลักษณะ เช่นนี้ เป็นลักษณะของบุคคลผู้มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยโดยทั่วไป ทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนัก เรียนนายเรืออาจเป็นผลมาจากการศึกษาหรือการอบรมที่นัก เรียนนายเรือได้รับมาโดยผ่านตัวการต่างๆ ของสังคม เช่น สถาบันโรงเรียนนายเรือ เป็นต้น

ทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอย่างานิยมของนัก เรียนนายเรือ

ได้กล่าวมาแล้วว่า การอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง เป็นกระบวนการกล่อมเกล่าให้สมาชิกของสังคม เรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองและโครงสร้างทางการเมืองจากตัวการต่าง ๆ ของสังคมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทุกขั้นตอนของชีวิตซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดแบบฉบับของทัศนคติ ความคิด เห็น ค่านิยม และความรู้สึกในทางใดทางหนึ่งต่อระบบการเมืองที่ตน เกี่ยวข้องอยู่ ดังนั้นพลเมืองในแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใดจึงขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการที่บุคคลจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือแบบอย่างานิยมล้วน เป็นผลของการหล่อหลอมจากกระบวนการนี้ ฉะนั้นการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการศึกษา และต่าง เกี่ยวข้องกันและกันในการวิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมืองของนัก เรียนนายเรือ ผู้เขียนได้กล่าวแล้วว่า

นัก เรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองรวมกันทั้งแบบประชาธิปไตยและแบบอย่างานิยม และผลจากการวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติที่ไม่ เป็นแบบอย่างานิยมของนัก เรียนนายเรือในตอนต้นของบทนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาหรือการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองที่นัก เรียนนายเรือได้รับมามีส่วนทำให้นัก เรียนนายเรือมีทัศนคติที่เป็นประชาธิปไตย แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาอบรมและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนายเรือบางส่วนดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๓ ก็มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่เป็นแบบอย่างานิยมให้แก่ัก เรียนนายเรืออยู่มากดังจะได้แสดงให้เห็นต่อไป

ก่อนจะกล่าวถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือ
ควรจะได้ทราบถึงลักษณะของทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม หรือบุคลิกภาพแบบอำนาจ
นิยมเสียก่อน เพื่อทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือบุคลิกภาพ
แบบอำนาจนิยมนั้นมีลักษณะแบบใด เพื่อจะได้ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการ
วิจัยสนามต่อไป

อำนาจนิยมหรือเผด็จการ เป็นทั้งแนวความคิดลักษณะการปกครองและวิธีการดำ
เนินชีวิตแบบหนึ่งซึ่งมีเอกลักษณ์ เป็นของตัวเอง ในหนังสือชื่อ The Authoritarian
Personality ซึ่งเขียนโดย Theodore Adorno กับพวก ได้ระบุไว้ว่า บุคลิกภาพ
ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยได้แก่บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ
ผู้ที่มีท่าทีว่าจะ เป็นเผด็จการ (ถ้าเป็นผู้นำ) หรือชอบถูกปกครองแบบเผด็จการคือบุคคลซึ่ง

๑. ยอมรับอะไรง่าย ๆ ยอมตามสังคมอยู่เสมอ โดยไม่คิดเห็นโต้แย้งต่อค
่านิยมของสังคม ทั้งนี้เพราะบุคคลประเภทนี้ต้องการการยอมรับจากสังคม ต้องการความม
ั่นคง และไม่สามารถจะพบกับการที่ตนเองเกิดไปมีความคิดเห็นที่ผิดแผกไปจากคนหมู่มากได้
ในทำนองเดียวกัน ถ้าใครมีความเห็นไม่ตรงกับตนก็ทนเขาไม่ได้ เช่นเดียวกัน

๒. มองโลกว่าเต็มไปด้วยความหลอกลวง ไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย ไม่น่า
อยู่ ไม่มีอะไรแน่นอน เมื่อมีความรู้สึก เช่นนี้แล้วก็มักจะเกิดความขุ่นป่วนใจ ต้องหันหน้า
เข้าพึ่งบุคคลหรือสิ่งของเขาไว้คอยยึดมั่นอย่างมงาย บุคคลประเภทนี้จึงชอบเผด็จการ
ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด และมีทัศนคติว่าสิ่งที่โลกเราหรือชาติต้องการมากที่สุด คือการมี
ผู้นำที่เข้มแข็ง

๓. เป็นคนที่เคร่งครัดจนเกินไป ไม่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว ไม่ค่อยปรับตัว
ไม่ค่อยมีจินตนาการ จะเรียกว่าเป็นพวกอนุรักษนิยมก็ได้ ไม่ค่อยมีปฏิกริยาเท่าไร เป็น
พวกทองไม่รู้ร้อน และนิยมคติที่ว่า "พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง"

อ้างอิงใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมือง
ไทย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาฯ, ๒๕๑๙), หน้า ๒๓-๒๔.

๔. เป็นผู้ที่มีนิยมชาติจนเกินไป จนใจแคบต่อเพื่อนร่วมโลกคนอื่น ๆ ที่มีเชื้อชาติภาษาต่างไปจากตน คนที่มีเชื้อชาติคนละอย่างกับตน หรือมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากตน มักจะถูกมองเป็นคนประหลาด น่ากลัว น่าอันตราย และชอบประหัตประหารให้คนอื่นว่าเป็นโน่นเป็นนี่ เช่น "ไอ้คนชาตินี้ มันซี้เกียจ" หรือ "ไอ้พวกนั้นมักหัวรุนแรง" เป็นต้น

ลักษณะที่สำคัญของบุคคลที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมจึงได้แก่

๑. ไม่ยึดถือในกติกาของกฎการปกครองแบบประชาธิปไตย
๒. ไม่เชื่อมั่นในความสามารถ คุณค่า และศักดิ์ศรีของมนุษย์
๓. ไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขา
๔. มอบความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ
๕. นิยมอำนาจเด็ดขาด
๖. อ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ
๗. นิยมยึดถือในตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือ เหตุผล
๘. นิยมนับถือระบบอาวุโส
๙. ยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิม
๑๐. มองโลกในแง่ร้าย ไม่มีความไว้วางใจผู้อื่น
๑๑. ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเองและไม่สำนึกในหน้าที่ของพลเมืองดี
๑๒. ไม่เชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่หรือสถาบันทางราชการและทางการเมืองของรัฐ
๑๓. มีความเฉื่อยชาทางการเมือง ไม่ชอบการวิพากษ์วิจารณ์

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ทัศนคติแบบอำนาจนิยมหรือบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมมีลักษณะยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือ เหตุผล มอบความรับผิดชอบในทุกสิ่งไว้กับผู้นำ นิยมอำนาจเด็ดขาด ยอมรับระบบอาวุโส ยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ เชื่อฟังคำสั่งของผู้นำอย่างเคร่งครัด โดยไม่โต้แย้งหรือแสดงการวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล ไม่เชื่อการมีสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล และไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ตลอดจนไม่ไว้วางใจในบุคคลและสภาพแวดล้อม

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ทัศนคติแบบอำนาจนิยมมีลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะพัฒนาไปได้ยาก หากคนส่วนใหญ่ของประเทศมีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม^๑ หรือมุ่งที่จะสนับสนุนการปกครองแบบอำนาจนิยม ตัวอย่างเช่น การที่ระบบการเมืองการปกครองของรัสเซียประสบความสำเร็จ และมีความมั่นคงนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของมหาชนรัสเซีย

ลักษณะสำคัญของสังคมที่มีลักษณะอำนาจนิยมคือ ความสัมพันธ์ของคนในสังคมจะมีลักษณะความสัมพันธ์กันตามลำดับชั้น^๒ ซึ่งเป็นลักษณะความสัมพันธ์ในทางตั้งจากสูงไปหาต่ำ แตกต่างจากสังคมประชาธิปไตยซึ่งมีปรัชญาหรืออุดมการว่า คนทุกคนเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกัน ฉะนั้นลักษณะความสัมพันธ์จึงเป็นไปในแนวราบ ลักษณะความสัมพันธ์ในสังคมทหารและโรงเรียนนายเรือ เน้นความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา มากกว่าความเท่าเทียมกันยิ่งกว่าในสังคมไทยทั่วไป ลักษณะเช่นนี้จะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ โดยเฉพาะต่อการพัฒนาคุณภาพ เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ว่านักเรียนนายเรือไทยในปัจจุบันมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม จึงได้สร้างแบบสำรวจทัศนคติขึ้น เพื่อวัดทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือ โดยยึดแนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือทัศนคติแบบอำนาจนิยมดังกล่าวแล้วจำนวน ๒๓ ข้อ ผลจากการวัดทัศนคติแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือปรากฏในตารางที่ ๑๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑Thinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Culture and Socialization of College Students, p. 135.

^๒Ibid, pp. 135-136.

ตารางที่ ๑๕

ร้อยละของนักเรียนนายเรือที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม

(จำนวน ๓๕๐)

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๖	เวลานักเรียนที่อยู่ชั้นสูงกว่าแนะนำให้คุณเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของเขาโดยไม่บอกเหตุผลให้ท่านทราบ ท่านจะมีความเห็นอย่างไร	๖๗.๗๒	๒๑.๗๑	๗.๕๓	๓.๑๔
๑๗	ท่านเห็นด้วยกับระบบอาวุโสที่ปฏิบัติกันอยู่ในโรงเรียนนายเรือหรือไม่	๗๖.๘๖	๑๓.๑๔	๖.๘๖	๓.๑๔
๑๘	ท่านเห็นว่าการที่รุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ในโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งที่ผิดหรือไม่	๗๐.๐๐	๒๐.๕๗	๖.๒๙	๓.๑๔
๒๐	ท่านคิดว่า การทำให้รุ่นน้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามนั้น รุ่นพี่ควรจะใช้อำนาจหรือไม่	๓๔.๑๔	๑๖.๘๖	๔๔.๒๙	๓.๗๑
๒๔	หากท่านกระทำความผิดระเบียบวินัยของหมู่คณะ ท่านคิดว่า จะยอมให้รุ่นพี่ลงโทษท่านหรือไม่	๘๘.๘๖	๘.๒๙	๐.๕๗	๒.๒๙
๒๕	ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวที่ว่า "ชาติจะก้าวหน้า ถ้าประชาชนมีระเบียบวินัย"	๙๓.๑๔	๔.๐๐	๑.๗๑	๑.๑๔
๒๖	ถ้าเรามีผู้นำประเทศที่เข้าใจวิถีชีวิตของประชาชน เราจะแก้ไขปัญหาของสังคมได้	๗๖.๘๕	๑๒.๘๖	๗.๕๓	๒.๘๖
๒๗	ในเวลาเกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ผู้นำควรมีอำนาจที่จะทำอะไรก็ได้ที่เขาเห็นว่าจำเป็นต่อประเทศไม่ว่าจะเป็นการใช้กำลังหรืออาจทำให้ประชาชนบางส่วนเดือดร้อนบ้างก็ได้	๗๔.๕๗	๑๗.๗๑	๔.๗๑	๒.๐๐

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๓๐	อดีตนายกรัฐมนตรีนี่ เป็นทหาร เป็นนายกรัฐมนตรีนี่ ได้ดีกว่าพลเรือน ท่านเห็นด้วยหรือไม่	๕๕.๑๔	๓๒.๐๐	๑๐.๕๗	๒.๒๙
๓๔	ข้าราชการยังคงชอบทำตัวเป็น "นาย" ของประชาชนมากกว่าจะเป็นผู้รับใช้ประชาชน	๕๑.๑๔	๒๖.๕๗	๑๙.๕๓	๒.๙๖
๓๕	ประเทศไทยมีรัฐบาลแบบไหนปกครองก็ได้ ถ้าหากว่าผู้ปกครองจะไม่นำความเดือดร้อนมาให้ประชาชน	๕๑.๕๓	๑๖.๐๐	๓๙.๑๔	๓.๕๓
๓๗	การปกครองแบบประชาธิปไตยมีใช้รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน และในอนาคตอันใกล้นี้	๕๓.๗๑	๕๑.๒๙	๓๒.๒๙	๒.๙๖
๔๐	ประเทศไทยขณะนี้ยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย	๕๘.๙๖	๒๐.๒๙	๑๘.๙๖	๒.๐๐
๔๑	เพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศไทย ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศ	๗๒.๒๙	๑๔.๐๐	๑๑.๕๓	๒.๒๙
๔๒	ความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และสังคมที่สำคัญควรจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นำทางการเมืองโดยเฉพาะ ไม่ใช่ของประชาชน	๒๔.๙๖	๑๘.๕๗	๕๕.๕๗	๒.๐๐
๔๓	ในยามบ้านเมืองอยู่ในระหว่างวิกฤตการณ์และมีความวุ่นวาย เช่น การเดินขบวน ฯลฯ ในรัฐบาลพลเรือนทหารอาจเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้ เช่น การเข้ายึดอำนาจทางการเมืองเพื่อรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๗๙.๗๒	๑๒.๕๗	๖.๕๗	๑.๑๔

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๔๙	ความผิดตามกฎหมายบางประเภท เช่น การลอบวางเพลิง การข่มขืน การปล้นสดมภ์ การลักลอบตัดไม้ ฯลฯ รัฐบาลควรใช้มาตรการพิเศษเช่นเดียวกับมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย ๒๕๐๒ ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แทนการใช้มาตรการตามกฎหมายเท่าที่เป็นอยู่	๘๖.๕๗	๘.๘๖	๓.๕๓	๑.๑๔
๕๐	การเดินทางและการประท้วงมิใช่การแสดงออกที่ตรงข้ามกลับทำให้บ้านเมืองระส่ำระสายเต็มไปด้วยความวุ่นวาย	๗๘.๐๐	๑๑.๗๑	๘.๕๗	๑.๗๒
๕๑	ความรู้ความสามารถของคนนั้นไม่เท่ากัน การเมืองการปกครองควรเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจหรือผู้มีความสามารถโดยชอบธรรม ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน	๖๘.๐๐	๒๑.๗๑	๘.๘๖	๑.๕๓
๕๒	การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน นั้นเป็นเรื่องเพื่อฝัน ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงในประเทศไทย	๖๘.๒๘	๑๖.๒๘	๑๔.๒๘	๑.๑๔
๕๓	เราจำเป็นต้องมีผู้นำที่เข้มแข็งอย่างจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว	๗๓.๕๓	๑๓.๗๑	๑๑.๑๔	๑.๗๒

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๖๐	การแก้ปัญหายุ่งยากทางสังคมปัจจุบันควรให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจใช้อำนาจโดยเด็ดขาดและปราศจากการโต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ	๔๑.๗๒	๒๐.๕๗	๓๕.๗๑	๒.๐๐
๖๑	การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์เป็นการปกครองที่โหดร้ายทารุณต่อประชาชน	๕๗.๔๓	๒๘.๕๗	๑๒.๒๘	๑.๗๒
	เฉลี่ย	๖๒.๗๗	๑๗.๓๐	๑๗.๗๑	๒.๒๒

จากข้อมูลในตารางนี้ ชี้ให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๒.๗๗ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๑๗.๓๐ อยู่ในระดับปานกลาง และอีกร้อยละ ๑๗.๗๑ อยู่ในระดับต่ำ แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยม เพื่อให้เห็นชัดถึงทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือยิ่งขึ้น ผู้เขียนจะนำตารางที่แสดงถึงร้อยละของผู้ตอบที่มีต่อคำถามทั้ง ๒๓ ข้อ และตารางประกอบอื่น ๆ มาแสดงให้เห็นโดยละเอียดดังต่อไปนี้

ระบอบอาวุธมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนไทยในปัจจุบัน และเป็นหลักการสำคัญในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กล่าวคือ ผู้ที่มีอาวุธสูงสุดเป็นผู้ที่ควรจะได้รับการยกย่องนับถือมากที่สุด ผู้อาวุธน้อยกว่าจำเป็นต้องเคารพและเชื่อฟัง จะขัดแย้งได้เพียงไม่ได้ การปกครองในโรงเรียนนายเรือยึดถือระบอบอาวุธอยู่มาก นักเรียนนายเรือได้รับ

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย (พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๔๒-๔๓.

ตารางที่ ๑๖

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อระบบอาวโโสในโรงเรียน

(คำถาม: ท่านเห็นด้วยกับระบบอาวโโสที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียนนายเรือหรือไม่)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๖๔	๗๖.๘๖
ไม่เห็นด้วย	๒๔	๖.๘๖
ไม่มีความเห็น	๔๖	๑๓.๑๔
ไม่ตอบ	๑๑	๓.๑๔
รวม	๓๔๕	๑๐๐.๐๐

การฝึกอบรมให้อยู่ภายใต้กรอบระเบียบวินัยและขนบธรรมเนียมของทหารอย่างเคร่งครัด และได้รับการปลูกฝังให้เคารพและเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอาวุโสกว่า โดยไม่มีการโต้แย้ง ซึ่งก่อให้เกิดผลดีในการปกครองบังคับบัญชาและความเป็นระเบียบ ตลอดจนความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้นักเรียนนายเรือนิยมนับถือและยอมรับระบบนี้ ดังจะเห็นได้ว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๖.๘๖ (ตารางที่ ๑๖) เห็นด้วยกับระบบอาวโโสที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียน ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ ๖.๘๖ เท่านั้น และร้อยละ ๑๓.๑๔ ไม่มีความเห็น แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่นิยมนับถือระบบอาวโโส การนิยมนับถือระบบอาวโโสเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยม

ตารางที่ ๑๗

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการเชื่อฟังระบบอาวุโส

(คำถาม: เวลานั้นนักเรียนที่อยู่ชั้นสูงกว่าท่านแนะนำให้ท่านเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของเขาโดยไม่บอกเหตุผลให้ทราบ ท่านจะมีความเห็นอย่างไร)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ทำตาม	๒๗	๖๗.๗๒
ไม่ทำตาม	๒๖	๗.๔๓
ไม่มีความเห็น	๗๑	๒๑.๗๑
ไม่ตอบ	๑๑	๓.๑๔
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๗.๗๒ ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ แม้จะไม่บอกเหตุผลให้ทราบ ร้อยละ ๗.๔๓ ไม่ยอมทำตาม และอีกร้อยละ ๒๑.๗๑ ไม่มีความเห็น แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการอบรมให้เชื่อฟังและยึดถือระบบอาวุโสภายในโรงเรียนว่ามีอยู่มาก ดังนั้นเมื่อนักเรียนชั้นสูงกว่าออกคำสั่งโดยไม่บอกเหตุผลให้ทราบ ผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าจะปฏิบัติตามโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะระบบนี้อบรมให้ยอมรับอำนาจและเชื่อฟังตลอดจนถึงต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอาวุโสกว่าโดยไม่มีข้อโต้แย้ง การที่นักเรียนนายเรือส่วนมากเชื่อฟังและยึดถือระบบอาวุโสทำให้เขาเคยชินกับการปกครองแบบสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น และเคยชินกับทัศนคติการไม่วิพากษ์วิจารณ์ซึ่งเป็นทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยม

ตารางที่ ๑๘

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่

(คำถาม: การที่รุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ในโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งที่ผิด)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ผิด	๒๔๔	๗๐.๐๐
ไม่ผิด	๒๒	๖.๒๕
ไม่มีความเห็น	๗๒	๒๐.๕๗
ไม่ตอบ	๑๑	๓.๑๕
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๐.๐๐ เห็นว่าการที่รุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ เป็นสิ่งที่ผิด ร้อยละ ๖.๒๕ เห็นว่าไม่ผิด และร้อยละ ๒๐.๕๗ ไม่มีความเห็น แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่ยึดถือระบบอาวุโส

ตารางที่ ๑๖, ๑๗ และ ๑๘ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำตอบได้ค้ เพราะมีความสอดคล้องกันของร้อยละของนักเรียนนายเรือที่ตอบเห็นด้วยกับคำถามในตารางทั้ง ๓ นั่นคือนักเรียนนายเรือส่วนมากเห็นด้วยกับระบบอาวุโส (ตารางที่ ๑๖) เมื่อรุ่นพี่สั่งให้ทำอะไร เขาก็จะยอมปฏิบัติตามทันที (ตารางที่ ๑๗) และเห็นว่าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ เป็นสิ่งที่ผิด (ตารางที่ ๑๘) ดังนั้นถ้าหากรุ่นพี่หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้เขาทำอะไร เขาย่อมจะปฏิบัติตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนมากยึดถือระบบอาวุโส ยอมรับอำนาจและเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม และเป็นเครื่องยืนยันว่าคำตอบนั้นน่าเชื่อถือได้

ตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระบบอาวุโสถือว่าการปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของรุ่นน้อง ต่อคำถามที่ว่า การทำให้รุ่นน้องต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามนั้น รุ่นพี่ควรใช้อำนาจหรือไม่ นักเรียนนายเรือร้อยละ ๓๔.๑๔ (ตารางที่ ๑๔) เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของรุ่นพี่ในการปกครองบังคับบัญชาให้รุ่นน้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม โดยให้เหตุผลว่าการใช้อำนาจเพื่อให้รุ่นน้องปฏิบัติตามเป็นการกระทำที่ถูกต้องและรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ในการปกครองบังคับบัญชา ตลอดจนเป็นการทดสอบและฝึกให้รุ่นน้องมีความอดทน ร้อยละ ๔๔.๒๙ ไม่เห็นด้วย และอีก ร้อยละ ๑๖.๘๖ ไม่มีความเห็น

ตารางที่ ๑๔

ทัศนคติของนัก เรียนนายเรือต่อการใช้อำนาจบังคับบัญชาของรุ่นพี่
(คำถาม: การทำให้รุ่นน้องต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามนั้นรุ่นพี่ควรใช้อำนาจ)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ควรใช้อำนาจ	๑๒๓	๓๔.๑๔
ไม่ควรใช้อำนาจ	๑๔๕	๔๔.๒๙
ไม่มีความเห็น	๕๘	๑๖.๘๖
ไม่ตอบ	๑๓	๓.๗๑
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้ถึงแม้ว่าร้อยละของผู้ที่ไม่เห็นด้วยจะมากกว่าผู้ที่เห็นด้วย แต่ อัตราส่วนก็ไม่แตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ ๒๐

ทัศนคติของนัก เรียนนาย เรือต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของ รุ่่นพี

(คำถาม: หากท่านกระทำผิดระเบียบวินัยของหมู่คณะ ท่านคิดว่าจะยอมให้ รุ่่นพีลงโทษหรือไม่)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ยอม	๓๑๑	๘๘.๘๖
ไม่ยอม	๒	๐.๕๗
ไม่มีความเห็น	๒๙	๘.๒๙
ไม่ตอบ	๘	๒.๒๘
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางนี้พบว่า นัก เรียนนาย เรือร้อยละ ๘๘.๘๖ เชื่อฟังคำสั่งของ รุ่่นพี และยอมให้ รุ่่นพีลงโทษเมื่อตนกระทำผิดระเบียบวินัยของหมู่คณะ ส่วนผู้ที่ไม่ยอมให้ลงโทษมีเพียงร้อยละ ๐.๕๗ เท่านั้น และอีกร้อยละ ๘.๒๙ ไม่มีความเห็น แสดงให้เห็นว่า นัก เรียนนาย เรือส่วนมากยอมรับอำนาจของ รุ่่นพี และเชื่อฟังตลอดจนเคารพต่อระเบียบวินัยของโรงเรียนมาก ทั้งนี้เพราะนัก เรียนนายเรือได้รับการปลูกฝังในเรื่องระเบียบวินัยมาตลอด เวลา ซึ่งจะมีผลทำให้เขาผูกพันกับค่านิยมในเรื่องระเบียบวินัยนี้ตลอดไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๑

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อคำถามที่ว่า "ชาติจะก้าวหน้า ถ้าประชาชนมีระเบียบวินัย"
(คำถาม: ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับคำถามที่ว่า "ชาติจะก้าวหน้า ถ้าประชาชนมีระเบียบวินัย")

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๓๒๖	๙๓.๑๔
ไม่เห็นด้วย	๖	๑.๗๒
ไม่มีความเห็น	๑๔	๔.๐๐
ไม่ตอบ	๔	๑.๑๔
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากการที่นักเรียนนายเรือได้รับการอบรมปลูกฝังให้อยู่ในกรอบระเบียบวินัยและเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด และได้รับการฝึกฝนอบรมให้ยึดมั่นในค่านิยม เรื่องอำนาจ ความรุนแรงเด็ดขาด คำสั่ง และระเบียบวินัย มาตั้งแต่เริ่มแรกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาของทหาร และได้รับการอบรมมึนเพาะในเรื่องเหล่านี้อีกในโรงเรียนนายเรือ ทำให้นักเรียนนายเรือยึดมั่นในค่านิยมในเรื่องระเบียบวินัยแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากคำตอบในตารางนี้ ซึ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นักเรียนนายเรือ เป็นผู้เคารพและยึดมั่นในระเบียบวินัย ร้อยละ ๙๓.๑๔ เห็นว่าชาติจะก้าวหน้าถ้าประชาชนมีระเบียบวินัย ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ ๑.๗๒ เท่านั้น และอีกร้อยละ ๔.๐๐ ไม่มีความเห็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การที่โรงเรียนนายเรืออบรมให้นักเรียนนายเรือยึดถืออำนาจคำสั่ง และระเบียบวินัย โดยเคร่งครัด ทำให้นักเรียนนายเรือยึดมั่นในค่านิยมเหล่านี้ ซึ่งบ่งชี้ถึงผลต่อทัศนคติของเขา มาก เพราะเมื่อนักเรียนนายเรือยึดมั่นค่านิยมในเรื่องอำนาจเขาจะเชื่อฟังผู้นำหรือผู้มีอาวุโสกว่า และปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ทัศนคติเหล่านี้จะเห็นได้จากคำตอบในตารางที่ ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๐ และ ๒๑ จากข้อมูลในตารางที่ ๑๖ และ ๑๗ แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือ นิยมและยอมรับระบบอาวุโส ตารางที่ ๑๘ แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือได้รับการอบรมในเรื่อง อำนาจและยึดถือระเบียบวินัยมาก พร้อมทั้งจะให้รุ่นพี่ลงโทษเมื่อตนทำผิดระเบียบวินัยของหมู่คณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือ

ตารางที่ ๒๒

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อกรณีที่ว่า หากเรามีผู้นำประเทศที่เข้าใจวิถีชีวิตของประชาชนแล้วจะ สามารถแก้ปัญหาสังคมได้

(คำถาม: ถ้าเรามีผู้นำประเทศที่เข้าใจวิถีชีวิตของประชาชน เราจะแก้ไขปัญหาของสังคมได้)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๖๔	๗๖.๘๔
ไม่เห็นด้วย	๒๖	๗.๘๓
ไม่มีความเห็น	๔๔	๑๒.๘๖
ไม่ตอบ	๑๐	๒.๘๖
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

การปกครองในโรงเรียนนายเรือเป็นการปกครองแบบสายการบังคับบัญชา โดย เน้นอำนาจและหน้าที่ของผู้นำ นักเรียนนายเรือจะต้องเชื่อฟังผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาแต่เพียง ผู้เดียว จากตารางที่ ๒๒ พบว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๖.๘๔ เห็นด้วยกับการมีผู้นำว่า

ตารางที่ ๒๓

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการใช้อำนาจซึ่งผู้นำเมื่อเกิดวิกฤตการณ์
(คำถาม: ในเวลาเกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ผู้นำควรมีอำนาจที่จะทำอะไรก็ได้ที่เขาเห็นว่า
จำเป็นต่อประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการใช้กำลังหรืออาจทำให้ประชาชนบางส่วนเดือด
ร้อนบ้างก็ได้)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๖๑	๗๔.๕๗
ไม่เห็นด้วย	๒๐	๕.๗๒
ไม่มีความเห็น	๖๒	๑๗.๗๑
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จะสามารถแก้ปัญหาของสังคมได้ ร้อยละ ๗.๔๓ ไม่เห็นด้วย และไม่มีความเห็นร้อยละ
๑๒.๘๖ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือได้รับการอบรมให้ยอมรับและเชื่อฟังผู้นำของเขา
การยอมรับและเชื่อฟังผู้นำโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เป็นลักษณะอย่างหนึ่งของทัศนคติแบบอำนาจนิยม

จากตารางที่ ๒๓ พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๔.๕๗ เห็นด้วยกับการใช้อำนาจ
ของผู้นำในการที่จะทำอะไรก็ได้ที่เห็นว่าจำเป็นในการแก้ไขวิกฤตการณ์ของประเทศ โดยไม่คำนึง
ว่าการใช้อำนาจนั้นจะเป็นการใช้กำลังรุนแรงหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่
ประชาชนบางส่วนได้ แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง หรือ
อำนาจเด็ดขาดในการแก้ไขเหตุการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะของทัศนคติแบบอำนาจนิยม ผู้ที่ไม่เห็น
ด้วยมีเพียงร้อยละ ๕.๗๒ และผู้ที่ไม่มีความเห็น มีร้อยละ ๑๗.๗๑

ตารางที่ ๒๔

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่ออดีตนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารและพลเรือน
(คำถาม: อดีตนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารเป็นนายกรัฐมนตรีได้ดีกว่าพลเรือน)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๙๓	๕๕.๑๔
ไม่เห็นด้วย	๓๗	๑๐.๕๗
ไม่มีความเห็น	๑๑๒	๓๒.๐๐
ไม่ตอบ	๘	๒.๒๙
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ข้อมูลในตารางที่ ๒๔ ชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ ๕๕.๑๔ ของนักเรียนนายเรือเห็นด้วยกับนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเห็นว่า การปกครองภายใต้รัฐบาลทหารหรือรัฐบาลที่ทหารตั้งขึ้นในอดีตมีความสงบเรียบร้อยมากกว่าความวุ่นวาย เช่น การเดินขบวนประท้วงหรือเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ร้อยละ ๑๐.๕๗ ไม่เห็นด้วย ส่วนอีกร้อยละ ๓๒.๐๐ ไม่แน่ใจว่านายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารจะทำงานได้ดีกว่าผู้ที่มาจากพลเรือน แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากยังคงนิยมนายกรัฐมนตรีที่เป็นทหารมากกว่าพลเรือน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๕

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(คำถาม: ข้าราชการยังคงชอบทำตัวเป็น "นาย" ของประชาชนมากกว่าจะเป็นผู้รับใช้ประชาชน)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๗๙	๕๑.๑๔
ไม่เห็นด้วย	๖๘	๑๙.๔๓
ไม่มีความเห็น	๔๓	๑๒.๕๗
ไม่ตอบ	๑๐	๒.๘๖
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้พบว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๕๑.๑๔ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงชอบทำตัวเป็น "นาย" ของประชาชนมากกว่าจะเป็นผู้รับใช้ประชาชน ร้อยละ ๑๙.๔๓ ไม่เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๑๒.๕๗ ไม่มีความเห็น แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากไม่มีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตารางที่ ๒๖

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อรูปแบบการปกครองของไทย

(คำถาม: ประเทศไทยมีรัฐบาลแบบไทยปกครองก็ได้ ถ้าหากผู้นำจะไม่นำความเดือดร้อนมาให้แก่ประชาชน)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๔๕	๔๘.๓๓
ไม่เห็นด้วย	๑๓๗	๔๕.๖๗
ไม่มีความเห็น	๕๖	๑๘.๖๗
ไม่ตอบ	๑๒	๓.๙๓
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางที่ ๒๖ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๑.๔๓ เห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยจะมีรัฐบาลแบบโคปครองก็ได้ ถ้าหากผู้นำจะไม่นำความเดือดร้อนมาให้แก่ประชาชน เป็นการแสดงถึงความเฉื่อยชาหรือความเฉยเมยทางการเมืองหรือขาดความกระตือรือร้นทางการเมือง ไม่สนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งเป็นการแสดงออกที่ไม่เกื้อกูลต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ร้อยละ ๓๔.๑๔ ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าร้อยละของผู้ตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก ซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง สังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมที่มีค่านิยมมากมายหลายอย่างปะปนกันอยู่ทั้งของเก่าและของใหม่ ผู้ที่ตอบเห็นด้วยแสดงว่าเป็นผู้ยึดมั่นในความคิดหรือค่านิยมแบบดั้งเดิมที่ว่า โคปครองก็ได้ ถ้าไม่นำความเดือดร้อนมาให้ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยแสดงว่าเป็นผู้ยอมรับค่านิยมแบบใหม่ที่ว่า ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครองเสียก่อน ซึ่งกลุ่มนี้เป็นความหวังส่วนหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยของไทยในอนาคต ผู้ที่ไม่มีความเห็นมีร้อยละ ๑๖.๐๐

การอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการนำมาซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแก่ประชาชน วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในประเทศ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการเมืองของประเทศนั้น ๆ ดังนั้นระบบการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศจึงเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในชาติ ตัวอย่างเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย ก็เพราะคนอเมริกันเชื่อมั่นในระบบนี้มีบุคลิกภาพและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย^๑ สำหรับประเทศไทยจากความเห็นของนักเรียนนายเรือปรากฏว่า ร้อยละ ๔๓.๗๑ (ตารางที่ ๒๗) เห็นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยมิใช่รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งแสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากไม่เชื่อมั่นในระบบนี้ ผู้ที่เห็นว่า การปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยมีร้อยละ ๓๒.๒๔ และร้อยละ ๒๑.๑๔ ไม่มีความเห็น

^๑ สุจิต บุญบงการ, "นิลิตน์ศึกษากับการพัฒนาทางการเมืองไทย"

ตารางที่ ๒๗

ทัศนคติของนักเรียนนาย เรือต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย

(คำถาม: การปกครองแบบประชาธิปไตยมีใช้รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทย
ในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๕๓	๔๓.๗๑
ไม่เห็นด้วย	๑๑๓	๓๒.๒๙
ไม่มีความเห็น	๗๔	๒๑.๑๔
ไม่ตอบ	๑๐	๒.๘๖
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๒๘

ทัศนคติของนักเรียนนาย เรือต่อความพร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย

(คำถาม: ประเทศไทยขณะนี้ยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๐๖	๕๘.๘๖
ไม่เห็นด้วย	๖๖	๑๘.๘๖
ไม่มีความเห็น	๗๑	๒๐.๒๘
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒๘ พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๕๘.๘๖ เห็นว่าประเทศไทยขณะนี้ยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย ร้อยละ ๑๘.๘๖ ไม่เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๒๐.๒๘ ไม่มีความเห็น การที่นักเรียนนายเรือส่วนมากเห็นว่าประเทศไทยขณะนี้ยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย อาจจะเป็นเพราะพิจารณาเห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยดีพอ เพราะประชาชนทั่วไปยังมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้สภาพการณ์ทางการเมืองของไทยในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งเต็มไปด้วยความวุ่นวาย และล้มเหลวตลอดมาอาจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่นักเรียนนายเรือนำมาเป็นเครื่องพิจารณาในการตัดสินใจตอบคำถามครั้งนี้

ตารางที่ ๒๘

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อกรณีที่ว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนนั้นเป็น เรื่องเพื่อฝัน ไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงในประเทศไทย (คำถาม: การปกครองระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนนั้นเป็น เรื่องเพื่อฝัน ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงในประเทศไทย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๓๙	๖๘.๒๘
ไม่เห็นด้วย	๕๐	๑๔.๒๘
ไม่มีความเห็น	๕๗	๑๖.๒๘
ไม่ตอบ	๔	๑.๑๔
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางที่ ๒๔ ชี้ให้เห็นว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๘.๒๕ เห็นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนนั้นเป็นเรื่องเพื่อฝัน อันแสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากไม่ศรัทธาและไม่มีความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย มีเพียงร้อยละ ๑๘.๒๕ เท่านั้นที่เชื่อว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงไม่ใช่เรื่องเพื่อฝัน และอีกร้อยละ ๑๖.๒๕ ไม่มีความเห็น

ตารางที่ ๒๗, ๒๘ และ ๒๙ แสดงความสัมพันธ์ของคำตอบได้ดี และเป็นเครื่องยืนยันว่าคำตอบนั้นน่าเชื่อถือได้ ตารางที่ ๒๗ นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๓.๗๑ เห็นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีใช้รูปแบบการปกครองที่ดีสำหรับประเทศไทย ในตารางที่ ๒๘ ผู้ตอบร้อยละ ๕๘.๘๖ เห็นว่าประเทศไทยยังไม่พร้อมสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย และตารางที่ ๒๙ พบว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๖๘.๒๕ เห็นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นเรื่องเพื่อฝันสำหรับประเทศไทย แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนมากไม่มีความเชื่อมั่นและไม่มีความศรัทธาในการปกครองแบบประชาธิปไตย

เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียนนายเรือต่อไปว่าการปกครองแบบใดจะเหมาะสมสำหรับประเทศไทย หากการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นเรื่องเพื่อฝัน นักเรียนนายเรือร้อยละ ๓๓.๔๗ (ตารางที่ ๓๐) เห็นว่าการปกครองโดยทหารเหมาะสมที่สุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ แบบสังคมนิยมประชาธิปไตย ร้อยละ ๑๘.๘๓ แบบมีผู้แทนมาจากการแต่งตั้งไม่ใช่เลือกตั้งร้อยละ ๓.๗๖ ระบอบคอมมิวนิสต์ร้อยละ ๑.๒๖ และอื่น ๆ ร้อยละ ๒๑.๗๖ ข้อมูลจากตารางนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือเห็นว่าการปกครองโดยทหารเหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย

หมายเหตุ *อื่น ๆ ได้แก่

- กึ่งเผด็จการกึ่งประชาธิปไตย
- เผด็จการทุกรูปแบบยกเว้นระบอบคอมมิวนิสต์
- ประชาธิปไตยแบบไทย ๆ

ตารางที่ ๓๐

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อรูปแบบการปกครองของประเทศไทย

(คำถาม: การปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นเรื่องเพื่อฝัน (ตารางที่ ๒๙) ท่านคิดว่าการปกครองแบบใดจะเหมาะสมกับประเทศไทย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ปกครองโดยทหาร	๘๐	๓๓.๕๗
ระบอบคอมมิวนิสต์	๓	๑.๒๖
แบบสังคมนิยมประชาธิปไตย	๔๕	๑๘.๘๓
แบบมีผู้แทนมาจากการแต่งตั้งมิใช่เลือกตั้ง	๔	๑.๖๖
แบบอื่น ๆ	๕๒	๒๑.๗๖
ไม่ตอบ	๕๐	๒๐.๙๒
รวม	๒๓๗	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๑

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศ

(คำถาม: เพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศ)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๕๓	๗๒.๒๙
ไม่เห็นด้วย	๕๐	๑๑.๕๓
ไม่มีความเห็น	๔๙	๑๔.๐๐
ไม่ตอบ	๘	๒.๒๘
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓๐ พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๖.๒๕ เห็นด้วยกับการใช้อำนาจเด็ดขาดในการปกครองประเทศเพื่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศไทย หักศนคตินี้เน้นให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับอำนาจว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในการปกครองประเทศ และถือความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศไทยเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องทำให้เกิดขึ้น แม้ว่าจะต้องใช้อำนาจปกครองอย่างเด็ดขาดก็ตาม หักศนคติแบบนี้มีส่วนทำให้การเปลี่ยนแปลงอำนาจการปกครองนอกรีถทางรัฐธรรมนูญทุกครั้งเป็นไปโดยราบรื่น ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีร้อยละ ๑๑.๔๓ และอีกร้อยละ ๑๔.๐๐ ไม่มีความเห็น

ตารางที่ ๓๒

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการเข้ามาแก้ไขความวุ่นวายโดยทหาร
(คำถาม: ในยามบ้านเมืองอยู่ในระหว่างวิกฤตการณ์และมีความวุ่นวาย เช่นการเดินขบวน ฯลฯ ในรัฐบาลพลเรือน ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้ เช่นการเข้ายึดอำนาจทางการเมืองเพื่อรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๗๔	๗๔.๗๒
ไม่เห็นด้วย	๒๓	๖.๕๗
ไม่มีความเห็น	๔๔	๑๒.๕๗
ไม่ตอบ	๔	๑.๑๔
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๔.๗๒ เห็นว่าในยามบ้านเมืองอยู่ในระหว่างวิกฤตการณ์และมีความวุ่นวายต่าง ๆ ในรัฐบาลพลเรือน ทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้ เช่น เข้ายึดอำนาจทางการเมืองเพื่อรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ทั้งนี้เพราะเขาถือว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความชอบธรรม แสดงให้เห็นว่านักเรียนนายเรือส่วนมากมีทัศนคติที่สอดคล้องกับทัศนคติของทหารไทยทั่วไป ที่ถือว่าตนเองมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน และไม่เป็นการแปลกที่ผู้นำทางทหารจะได้รับการเห็นชอบและได้รับความร่วมมือจากทหารทั่วไปในการโค่นล้มรัฐบาลพลเรือน ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ ๖.๕๗ เท่านั้น และอีกร้อยละ ๑๒.๕๗ ไม่มีความเห็น

การนิยมใช้อำนาจเด็ดขาดและการนิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของทัศนคติแบบอำนาจนิยม จากความคิดเห็นของนักเรียนนายเรือ เกี่ยวกับการใช้มาตรการพิเศษเช่นมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย ๒๕๐๒ แทนการใช้มาตรการตามกฎหมายเท่าที่เป็นอยู่พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๘๖.๕๗ (ตารางที่ ๓๓) เห็นด้วยกับการใช้มาตรการเช่นนั้น ร้อยละ ๓.๔๓ ไม่เห็นด้วย และร้อยละ ๘.๘๖ ไม่มีความเห็น แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากยังนิยมการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ซึ่งวิธีการนี้เท่ากับมอบความเป็นความตาย ความถูกผิดทั้งหลายให้เป็นอำนาจของผู้เผด็จการที่จะปกาศิตเอาตามความพอใจของตนเอง โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งให้เห็นทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมหรือบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของผู้ตอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๓

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการใช้มาตรการพิเศษแทนกฎหมาย

(คำถาม: ความผิดตามกฎหมายบางประเภท เช่นการลอบวางเพลิง การข่มขืน การปล้น
 สดมภ์ และการลักลอบตัดไม้ ฯลฯ รัฐบาลควรใช้มาตรการพิเศษเช่นเดียวกับ
 มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย ๒๕๐๒ ของจอมพลสฤษดิ์
 ธนะรัชต์ แทนการใช้มาตรการตามกฎหมายเท่าที่เป็นอยู่)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๓๐๓	๘๖.๕๗
ไม่เห็นด้วย	๑๒	๓.๔๓
ไม่มีความเห็น	๓๑	๘.๘๖
ไม่ตอบ	๕	๑.๑๔
รวม	๓๕๑	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๔

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือ เกี่ยวกับผู้นำ

(คำถาม: เราจำเป็นต้องมีผู้นำที่เข้มแข็งอย่างจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพื่อให้การพัฒนาประเทศ
 เป็นไปอย่างรวดเร็ว)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๕๗	๗๓.๕๓
ไม่เห็นด้วย	๓๘	๑๑.๑๔
ไม่มีความเห็น	๔๘	๑๓.๗๑
ไม่ตอบ	๖	๑.๗๒
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

เกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ จากข้อมูลในตารางที่ ๓๔ ซึ่งให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือ ร้อยละ ๗๓.๔๓ เห็นว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีผู้นำที่เข้มแข็งอย่าง จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว แสดงถึงความรู้สึกของผู้ตอบว่ามีความเชื่อมั่นในตัวบุคคลและนิยมผู้ที่มีบุคลิกลักษณะ เข้มแข็ง เด็ดขาด เพื่อมาแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับตน ผู้มีทัศนคติเช่นนี้มักนิยมการใช้อำนาจเด็ดขาด ซึ่งเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของทัศนคติแบบอำนาจนิยม ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ ๑๑.๑๔ อีกร้อยละ ๑๕.๗๑ ไม่มีความเห็น

บุคลิกภาพที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบประชาธิปไตยได้แก่ บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ ผู้ที่มีทำที่ว่าจะ เป็นเผด็จการหรือชอบถูกปกครองแบบเผด็จการ ได้แก่บุคคลซึ่งยอมรับอะไรง่าย ๆ โดยไม่มีความคิดเห็นโต้แย้งและไม่สามารถอดทนต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนได้ เป็นต้น การเดินขบวน ต่อรอง เรียกร้อง หรือประท้วงของกลุ่มต่างๆ ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นลัทธิที่ประชาชนในระดับประชาธิปไตยพึงกระทำได้ เพราะเป็นวิธีการหนึ่งที่ประชาชนจะแสดงออกซึ่งความต้องการของตนให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกให้ทราบถึงความสนับสนุนหรือการคัดค้านของประชาชนที่มีต่อผู้ปกครอง ต่อคำถามที่ว่า การเดินขบวนและการประท้วงมิใช่การแสดงออกที่ดี ตรงข้ามกลับทำให้บ้านเมืองระส่ำระสาย เต็มไปด้วยความวุ่นวาย นักเรียนนายเรือร้อยละ ๗๘.๐๐ (ตารางที่ ๓๕) เห็นด้วยซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือส่วนใหญ่ไม่ยอมรับความคิดเห็นหรือทนไม่ได้กับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขาอันเป็นทัศนคติแบบอำนาจนิยม ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๘.๕๗ และอีกร้อยละ ๑๑.๗๑ ไม่มีความเห็น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๕

ทัศนคติของนัก เรียนนาย เรือต่อ การ เดินขบวนและการประท้วง

(คำถาม: การเดินขบวนและการประท้วงมิใช่การแสดงออกที่ดีตรงข้ามกลับทำให้บ้านเมือง
ระส่ำระสายเต็มไปด้วยความวุ่นวาย)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๗๓	๗๘.๐๐
ไม่เห็นด้วย	๓๐	๘.๕๗
ไม่มีความเห็น	๔๑	๑๑.๗๑
ไม่ตอบ	๖	๑.๗๒
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓๖

ทัศนคติของนัก เรียนนาย เรือต่อ การแก้ปัญหาสังคม

(คำถาม: การแก้ปัญหายุ่งยากทางสังคมปัจจุบัน ควรให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจใช้อำนาจโดยเด็ด
ขาดและปราศจากการโต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๑๔๖	๔๑.๗๒
ไม่เห็นด้วย	๑๒๕	๓๕.๗๑
ไม่มีความเห็น	๗๒	๒๐.๕๗
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

การขอใช้อำนาจ การยอมรับอำนาจ และการไม่โต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์ เป็นลักษณะของทัศนคติแบบอำนาจนิยม จากตารางที่ ๓๖ พบว่านักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๑.๗๒ เห็นด้วยกับการใช้อำนาจโดยเด็ดขาดในการแก้ไขปัญหายุ่งยากทางสังคมและโดยปราศจากการโต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของเขา ร้อยละ ๓๕.๗๑ ไม่เห็นด้วย ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๕๗ ไม่ออกความเห็น

ตารางที่ ๓๗

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการที่ว่าการเมืองการปกครองเป็นเรื่องของผู้ใช้อำนาจหรือผู้มีความสามารถโดยชอบธรรม ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน (คำถาม: ความรู้ความสามารถของคนนั้นมีไม่เท่ากัน การเมืองการปกครองควรเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจ หรือผู้มีความสามารถโดยชอบธรรมไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๔๘	๒๔.๐๐
ไม่เห็นด้วย	๑๗๑	๔๘.๘๖
ไม่มีความเห็น	๗๖	๒๑.๗๑
ไม่ตอบ	๕	๑.๔๓
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐๐

การยอมรับอำนาจและการมอบความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำหรือผู้มีอำนาจ เป็นลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม จากข้อมูลในตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๒๔.๐๐ เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าว คือเห็นว่า การเมืองการปกครองเป็นเรื่องของผู้นำหรือผู้มีอำนาจเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน ร้อยละ ๔๘.๘๖ ไม่เห็นด้วย แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากตระหนักถึงความจำเป็นและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมทั้งความเท่าเทียมกันของมนุษย์ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม อีกร้อยละ ๒๑.๗๑ ไม่มีความเห็น

ตารางที่ ๓๘

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมโดยผู้นำ

(คำถาม: ความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมที่สำคัญควรจะเป็นความรับผิดชอบของผู้นำทางการเมืองโดยเฉพาะ ไม่ใช่ของประชาชน)

ความคิด เห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๘๗	๒๔.๘๖
ไม่เห็นด้วย	๑๔๑	๔๔.๕๗
ไม่มีความเห็น	๖๕	๑๘.๕๗
ไม่ตอบ	๗	๒.๐๐
รวม	๓๐๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือร้อยละ ๔๔.๕๗ ไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้เปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมแต่ฝ่ายเดียว ร้อยละ ๒๔.๘๖ เห็นด้วย ส่วนอีกร้อยละ ๑๘.๕๗ ไม่ออกความเห็น การที่นักเรียนนายเรือส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยแสดงว่าเป็นผู้มีความสำนึกทางการเมืองสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพิจารณาเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมที่สำคัญของไทยในอดีตล้วนเป็นการกระทำของผู้นำแต่ฝ่ายเดียว ประชาชนส่วนใหญ่หาได้มีส่วนร่วมไม่ มีผลทำให้ประชาชนเกิดความเฉื่อยชา ไม่มีความกระตือรือร้นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ ๓๔

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่อการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์

(คำถาม: การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์เป็นการปกครองที่โหดร้ายทารุณต่อประชาชน)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	๒๐๑	๕๗.๕๓
ไม่เห็นด้วย	๕๓	๑๖.๒๘
ไม่มีความเห็น	๑๐๐	๒๘.๕๗
ไม่ตอบ	๖	๑.๗๒
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ ๕๗.๕๓ ของนักเรียนนายเรือเห็นว่า การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์เป็นการปกครองที่โหดร้ายทารุณต่อประชาชน ร้อยละ ๑๖.๒๘ ไม่เห็นด้วย และอีกร้อยละ ๒๘.๕๗ ไม่มีความเห็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐

ทัศนคติของนักเรียนนายเรือต่ออดีตรัฐมนตรี

(คำถาม: อดีตนายกรัฐมนตรียุคข้าพเจ้าชอบมากที่สุด)

ชื่อนายกรัฐมนตรี	จำนวน	ร้อยละ
พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา	๕	๑.๕๓
จอมพล ป. พิบูลสงคราม	๗	๒.๐๐
จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์	๒๔๑	๖๗.๗๖
จอมพล ถนอม กิตติขจร	๕	๑.๑๕
พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์	๕	๑.๕๓
พระยามโนปกรณนิติธาดา	๑	๐.๒๙
นายควง อภัยวงศ์	๑	๐.๒๙
นายปรีดี พนมยงค์	๑๒	๓.๕๓
นายทวี บุญยเกษตร	-	-
นายพจน์ สวรรสีน	๑	๐.๒๙
นายสัญญา ธรรมศักดิ์	๕	๑.๑๕
ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช	๒	๐.๕๗
ม.ร.ว. ศีกฤทธิ ปราโมช	๗	๒.๒๙
นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	๒๑	๖.๐๐
ไม่ตอบ	๓๗	๑๐.๗๖
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

เมื่อให้เลือกอดีตนายกรัฐมนตรีตามตารางที่ ๔๐ ปรากฏว่า นายกรัฐมนตรีที่มีผู้นิยมมากที่สุดคือ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีจำนวนถึงร้อยละ ๖๘.๘๖ รองลงมาได้แก่ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ร้อยละ ๖.๐๐ นายปรีดี พนมยงค์ ร้อยละ ๓.๔๓ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ร้อยละ ๒.๒๘ และจอมพล ป. พิบูลสงคราม ร้อยละ ๒.๐๐ ฯลฯ แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนใหญ่นิยมจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งเป็นผู้นำทางทหารที่เข้มแข็งเด็ดขาด และชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนนายเรือได้รับการอบรมมาภายใต้บรรยากาศของการใช้อำนาจและการยอมรับอำนาจ คำตอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนูญ ศิริวรรณ^๒ ซึ่งพบว่า ประชากรวิจัย ๙ ใน ๑๐ กลุ่มเลือกจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่ดีที่สุด

จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ ๑๖ - ๔๐ ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมมากกว่าไม่เห็นด้วย (ดูค่าเฉลี่ยในตารางที่ ๑๕) แสดงว่านักเรียนนายเรือส่วนมากมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม ทัศนคติแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือมีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เช่นการนิยมนับถือระบบอาวุโส ดังจะเห็นได้จากตารางที่ ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๐ และ ๒๑ ซึ่งพบว่านักเรียนนายเรือส่วนมากเห็นด้วยกับระบบอาวุโส เพราะถือว่าระบบอาวุโสก่อให้เกิดผลดีในการปกครองบังคับบัญชา ทำให้เกิดความรักและความเข้าใจซึ่งกันและกันตามหน้าที่ ดังบทเพลงที่ว่า "รักเหมือนพี่เหมือนน้องช่วยกันป้องกันปฐพี"^๒ นักเรียนนายเรือรุ่นน้องจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่และผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด การมอบความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำและการยอมรับอำนาจของผู้นำซึ่งจะเห็นได้จากตารางที่ ๒๒, ๒๓, และ ๒๖ ว่านักเรียนนายเรือส่วนมากเป็นผู้ที่เชื่อฟังผู้นำหรือผู้มีอำนาจ มอบความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ นิยมอำนาจเด็ดขาดและยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล ดังจะเห็นได้

มนูญ ศิริวรรณ, "วัฒนธรรมทางการเมืองไทย: ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในกรุงเทพมหานคร," หน้า ๑๐๒.

^๒ สำนวนย่อ "๒๕๑๓" (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๓).

จากตารางที่ ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔ และ ๔๐ ซึ่งทัศนคติเช่นนี้ อาจเป็นผลมาจากการศึกษาอบรม และการปกครองในโรงเรียนนายเรือ ซึ่งเน้นหนักในเรื่องอำนาจ คำสั่ง และระเบียบวินัย แม้หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนนายเรือจะหนักไปทางด้านวิชาการ แต่ลักษณะอาชีพทำให้นักเรียนนายเรือได้รับการอบรมเน้นหนักไปทางสหัตถการ ดังนั้นค่านิยมในเรื่องอำนาจ คำสั่ง และระเบียบวินัยจึงมีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักเรียนนายเรือมาก นอกจากนี้ทัศนคติแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือยังแสดงออกในแง่การยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิม ไม่เชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ชอบการวิพากษ์วิจารณ์และไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพ เป็นต้น

ดังนั้นสมมุติฐานข้อแรกที่ว่า นักเรียนนายเรือไทยในปัจจุบันมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม จึงไม่ถูกต้องทั้งหมด เพราะผลจากการทดสอบนี้พบว่านักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองทั้งแบบประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยมรวมอยู่ในคนเดียวกัน การที่นักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองแบบผสมระหว่างประชาธิปไตยกับอำนาจนิยม อาจเป็นเพราะการศึกษามีส่วนสร้างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่ นักเรียนนายเรือ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนนายเรือยังตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลักษณะทั่วไปของสังคมไทย จึงได้รับการถ่ายทอดทัศนคติแบบอำนาจนิยมด้วย การพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิต บุญบงการ, ทินพันธุ์ นาคะตะ, ทรรคนิย์ ปัจจุบันท์ และบุญชาติ พรหมพูล ที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ ๒ ทินพันธุ์ ได้อธิบายลักษณะของการขัดแย้งกันระหว่างทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับแบบอำนาจนิยมว่าเป็นลักษณะร่วมของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงทุกสังคม เนื่องจากสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมที่มีค่านิยมหลายอย่างผสมปะปนอยู่ด้วยกันทั้งของเก่าและของใหม่ สังคมไทยก็มีลักษณะผสมระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองใหม่กับวัฒนธรรมดั้งเดิมเหมือนกัน^๑

^๑Fred W., Riggs, "A Model for the Study of Thai Society,"

Thai Journal of Public Administration 1(April, 1961): 83-125 in Thinapan Nakata, The Problems of Democracy in Thailand: A Study of Political Cluture and Socilization of College Students, p. 139.

นักเรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองเช่นเดียวกับนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และนักเรียนนายเรืออากาศ กล่าวคือ นักเรียนทหารทั้งสามสถาบันมีทัศนคติทางการเมืองทั้งแบบประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยมรวมอยู่ในคนเดียวกัน ซึ่งจะได้เปรียบเทียบให้เห็นระดับทัศนคติทั้งสองแบบของนักเรียนทั้งสามสถาบันดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔๑

เปรียบเทียบระดับทัศนคติที่เป็นแบบประชาธิปไตยของ นร.จปร.*, นนอ.* และ นนร.*

นักเรียน	ระดับทัศนคติ				รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ		
จปร. ^๑	๕๘.๐๒	๘.๙๘	๒๖.๑๔	๑.๓๘	๑๐๐.๐๐	๓๖๐
นนอ. ^๒	๕๐.๒๗	๑๖.๘๑	๓๐.๖๑	๒.๓๑	๑๐๐.๐๐	๕๘๕
นนร.	๕๒.๕๔	๒๒.๑๐	๒๒.๖๒	๒.๖๔	๑๐๐.๐๐	๓๕๐

หมายเหตุ

- * นร.จปร. ย่อมาจาก นักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- นนอ. ย่อมาจาก นักเรียนนายเรืออากาศ
- นนร. ย่อมาจาก นักเรียนนายเรือ

ที่มา: ๑ ทรรศนีย์ บัณฑิต "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย," หน้า ๑๓๘.

๒ บุญชาติ พรหมมูล "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย," หน้า ๘๔.

ตารางที่ ๔๒

เปรียบเทียบระดับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของ นร.จปร., นนอ. และนนร.

นักเรียน	ระดับทัศนคติ				รวม	จำนวน
	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ		
จปร. ^๑	๕๕.๕๐	๑๔.๔๐	๒๗.๖๐	๑.๑๐	๑๐๐.๐๐	๓๖๐
นนอ. ^๒	๔๕.๕๔	๑๖.๒๓	๓๒.๑๒	๑.๗๐	๑๐๐.๐๐	๕๔๕
นนร.	๖๒.๗๗	๑๗.๓๐	๑๗.๗๑	๒.๒๒	๑๐๐.๐๐	๓๕๐

ที่มา: ๑ ทรรศนีย์ ปัจจุสมานท์ "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย," หน้า ๑๔๕.

๒ บุญชาติ พรหมพูล "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย," หน้า ๑๐๐.

ระดับการศึกษากับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยม

จากการศึกษาวิจัยของ Almond และ Verba ได้พบว่า การศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล ทำให้คนที่ได้รับการศึกษานั้นมีความสำนึกในบทบาทของรัฐบาล ได้รับข่าวสารทางการเมือง ได้รับรู้ทัศนคติทางการเมือง และการศึกษาที่บุคคลได้รับ จะมีอิทธิพลอย่างสำคัญยิ่งต่อทัศนคติทางการเมืองของบุคคล^๑ นั่นคือคนที่ไม่ได้รับ

^๑Gabriel A. Almond and Sidney Verba in James S. Coleman, ed., Education and Political Development (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1965), pp. 18-20.

การศึกษา เลยหรือได้ รับ เพียงเล็กน้อยจะมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างไปจากคนที่ได้รับการศึกษาสูง และบุคคลจะเรียนรู้ทางการเมืองได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางการศึกษาของบุคคลนั้น ดังนั้นระดับการศึกษาจึงมีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองและมีความเกี่ยวข้องกับคามริจิตใจเป็นประชาธิปไตยหรืออำนาจนิยม

เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาชั้นสูง จะเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้เพราะการศึกษานำมาซึ่งความเจริญในด้านต่าง ๆ อันจำเป็นต่อสังคมสมัยใหม่ รวมทั้งนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในค่านิยม ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสิ่งแวดล้อม แต่เดิมมาการศึกษาเป็นเครื่องมือของการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่ง เท่ากับรักษาสถาณภาพเดิมหรือสภาพที่สังคมยอมรับในขณะนั้น แต่ในปัจจุบันการศึกษาเป็นพลังสำคัญในการทำลายล้างสภาพคงเดิม และนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในสังคม จึงมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง^๑ รวมไปถึงทัศนคติทางการเมืองด้วย

ดังนั้นทุกระบบการเมืองจึงใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน เพื่ออบรมและปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนให้เป็นไปในทางที่สนับสนุนและรักษาไว้ซึ่งความมั่นคง ความอยู่รอด และความเจริญของระบบการเมืองนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ทุกระบบการเมืองต่างใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการผลิตคนให้ออกไปรับใช้ระบบการเมืองของตน ส่วนผลที่ออกมาขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่กหลายอย่างของระบบการเมืองนั้น ๆ

จากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนายเรือที่มีการปกครองแบบสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น และมีการอบรมให้นักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำ ยอมรับอำนาจและคำสั่งของรุ่นพี่ที่อยู่ในชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับอย่างเคร่งครัดหรือ ไม่มีข้อยกเว้น ลักษณะเช่นนี้จะมีผลทำให้นักเรียน

^๑ จูจิต บุญผดุงการ, "นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาทางการเมืองของไทย,"
วารมไทยการ, หน้า ๑.

นายเรือ เหล่านี้ขึ้นไปอยู่ในชั้นสูงหมดสภาพ เป็นนักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำแล้วกลายเป็นผู้นิยมในอำนาจ มีความภูมิใจในการแสดงออกซึ่งความมีอำนาจ และจะอบรมให้ผู้เข้ามาใหม่ยอมรับอำนาจของพวกเขาต่อไป ดังนั้นผู้เขียนจึงได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า นักเรียนนายเรือที่เรียนอยู่ในชั้นสูงกว่าจะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นต่ำกว่า การที่แบ่งประชากรวิจัยออกเป็นชั้นปีต่ำ ซึ่งได้แก่นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๑-๓ กลุ่มหนึ่ง และชั้นปีสูง ซึ่งได้แก่นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๔-๕ กลุ่มหนึ่ง เหตุผลสำคัญประการแรกก็คือลักษณะการอบรมที่เน้นให้นักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำ จึงถือว่าเป็นผู้อาวุโสน้อยยอมรับอำนาจและคำสั่งของรุ่นพี่ที่อยู่ในชั้นปีสูง ลักษณะเช่นนี้ย่อมจะทำให้นักเรียนนายเรือที่อยู่ในชั้นปีสูง ซึ่งได้รับการอบรมให้นิยมในอำนาจมานาน มีความเป็นผู้นิยมอำนาจมากกว่านักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำ ซึ่งยังไม่ได้รับการอบรมให้นิยมในอำนาจมากเท่ากับผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นปีสูง ประการที่สองพิจารณาจากอำนาจและหน้าที่ของนักเรียนนายเรือ กล่าวคือกลุ่มแรกจะเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติงานประจำกลุ่มหลังเป็นกลุ่มผู้ปกครอง เพราะเป็นผู้มีอาวุโสจึงมีอำนาจและหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาตามที่นายทหารปกครองมอบหมายให้ ซึ่งเป็นการฝึกหัดปกครองตนเอง และประการสุดท้ายเป็นการสะดวกในการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เห็นชัดเจน เพราะมีเพียงสองกลุ่มคือ กลุ่มชั้นปีต่ำ และกลุ่มชั้นปีสูง ในการทดสอบสมมุติฐานนี้ผู้เขียนจะได้ยกเอาค่าตามที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม (จากที่แสดงในการทดสอบสมมุติฐานข้อ ๑) มาแสดงให้เห็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔๓ (โปรดดูข้อความในภาคผนวก จ)

เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนนายเรือที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมจำแนกตามชั้นเรียน

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	ชั้นปีต่ำ				ชั้นปีสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๖		(๑๖๔)	(๔๔)	(๒๓)	(๗)	(๗๓)	(๒๒)	(๓)	(๔)
	๖๖.๑๓	๒๑.๗๘	๘.๒๗	๒.๘๒	๗๑.๕๗	๒๑.๕๗	๒.๘๕	๓.๘๒	
๑๘		(๑๘๓)	(๓๘)	(๑๔)	(๘)	(๘๖)	(๘)	(๕)	(๓)
	๗๓.๗๘	๑๕.๓๒	๗.๖๖	๒.๒๓	๘๘.๓๒	๗.๘๘	๕.๘๖	๒.๕๕	

ตารางที่ ๔๓ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติ แบบอำนาจนิยม	ชั้นปีต่ำ				ชั้นปีสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๙		(๑๕๙) * ๖๔.๑๑	(๖๑) ๒๔.๖๐	(๑๙) ๗.๖๖	(๙) ๓.๖๓	(๘๖) * ๘๕.๓๑	(๑๑) ๑๐.๗๙	(๓) ๒.๙๔	(๒) ๑.๙๖
๒๐		(๖๗) * ๒๗.๐๒	(๔๙) ๑๙.๗๔	(๑๒๓) ๔๕.๖๐	(๕) ๓.๖๓	(๕๖) * ๕๕.๙๐	(๑๐) ๙.๘๑	(๓๒) ๓๑.๓๗	(๔) ๓.๙๒
๒๔		(๒๑๙) ๘๘.๓๑	(๒๒) ๘.๘๗	(๑) ๐.๔๐	(๖) ๒.๕๒	(๙๒) ๙๐.๒๐	(๗) ๖.๘๖	(๑) ๐.๙๘	(๒) ๑.๙๖
๒๕		(๒๒๙) ๙๒.๓๔	(๑๑) ๔.๕๓	(๕) ๒.๐๒	(๓) ๑.๒๑	(๙๗) ๙๕.๑๐	(๓) ๒.๙๔	(๑) ๐.๙๘	(๑) ๐.๙๘
๒๖		(๑๙๑) ๗๗.๐๒	(๓๕) ๑๔.๑๑	(๑๕) ๖.๐๔	(๗) ๒.๘๒	(๗๘) ๗๖.๔๗	(๑๐) ๙.๘๑	(๑๑) ๑๐.๗๘	(๓) ๒.๙๔
๒๗		(๑๗๘) ๗๑.๗๗	(๕๙) ๑๙.๗๖	(๑๖) ๖.๕๕	(๕) ๒.๐๒	(๘๓) ๘๑.๓๗	(๑๓) ๑๒.๗๕	(๔) ๓.๙๒	(๒) ๑.๙๖
๓๐		(๑๓๗) ๕๕.๒๔	(๘๕) ๓๔.๒๗	(๒๔) ๙.๖๘	(๒) ๐.๘๑	(๕๖) ๕๕.๙๐	(๒๗) ๒๖.๔๗	(๑๓) ๑๒.๗๕	(๖) ๕.๘๘
๓๔		(๑๑๖) * ๕๖.๗๗	(๗๕) ๒๙.๘๔	(๕๐) ๒๐.๑๖	(๘) ๓.๒๓	(๖๓) * ๖๑.๗๖	(๑๙) ๑๘.๖๓	(๑๘) ๑๗.๖๔	(๒) ๑.๙๖
๓๕		(๙๖) ๓๘.๗๑	(๘๖) ๑๕.๕๕	(๙๖) ๓๘.๗๑	(๑๐) ๔.๐๓	(๕๙) ๕๘.๐๔	(๑๐) ๙.๘๐	(๔๑) ๔๐.๒๐	(๒) ๑.๙๖
๓๗		(๙๓) ๓๗.๕๐	(๕๖) ๒๒.๕๘	(๙๑) ๓๖.๗๐	(๘) ๓.๒๒	(๖๐) ๕๘.๘๒	(๑๘) ๑๗.๖๔	(๒๒) ๒๑.๕๗	(๒) ๑.๙๖
๔๐		(๑๔๑) ๕๖.๘๖	(๕๓) ๒๑.๓๗	(๕๗) ๑๘.๙๕	(๗) ๒.๘๒	(๖๕) ๖๓.๗๓	(๑๘) ๑๗.๖๔	(๑๙) ๑๘.๖๓	- -

ตารางที่ ๕๓ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติ แบบอำนาจนิยม	ขั้นปัดำ				ขั้นปสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๔๑		(๑๗๘) * ๗๑.๗๘	(๓๗) ๑๕.๗๒	(๒๖) ๑๐.๕๘	(๗) ๒.๘๒	(๕๕) * ๕๓.๗๒	(๑๕) ๑๘.๖๓	(๒๔) ๒๓.๕๓	(๔) ๓.๗๒
๔๒		(๖๐) ๒๔.๑๕	(๕๐) ๒๐.๑๖	(๑๓๒) ๕๓.๒๓	(๖) ๒.๕๒	(๒๗) ๒๖.๕๗	(๑๕) ๑๕.๗๑	(๕๕) ๕๗.๘๕	(๑) ๐.๘๘
๔๓		(๑๕๖) ๗๗.๐๓	(๓๗) ๑๕.๗๒	(๑๕) ๕.๖๕	(๑) ๐.๕๐	(๘๓) ๘๑.๓๗	(๗) ๖.๘๖	(๔) ๘.๘๓	(๓) ๒.๕๕
๔๔		(๒๑๒) ๘๕.๕๘	(๒๔) ๙.๖๘	(๘) ๓.๒๓	(๔) ๑.๖๑	(๔๑) ๘๘.๒๒	(๗) ๖.๘๖	(๕) ๓.๗๒	-
๕๐		(๑๕๓) ๗๗.๘๒	(๓๑) ๑๒.๕๐	(๒๖) ๘.๐๗	(๔) ๑.๖๑	(๘๐) ๗๘.๕๕	(๑๐) ๙.๘๐	(๑๐) ๙.๘๐	(๒) ๑.๙๖
๕๒		(๕๕) * ๒๓.๗๘	(๖๑) ๒๔.๖๐	(๑๒๕) ๕๐.๕๐	(๓) ๑.๒๑	(๓๕) * ๓๘.๒๕	(๑๕) ๑๕.๗๑	(๙๖) ๕๕.๐๕	(๒) ๑.๙๖
๕๓		(๑๖๗) ๖๗.๓๕	(๔๖) ๑๘.๕๕	(๓๑) ๑๒.๕๐	(๔) ๑.๖๑	(๗๒) ๗๐.๕๕	(๑๑) ๑๐.๗๘	(๑๕) ๑๘.๖๓	-
๕๖		(๑๘๕) ๗๕.๖๐	(๓๕) ๑๕.๑๑	(๒๕) ๙.๖๘	(๔) ๑.๖๑	(๗๒) ๗๐.๕๕	(๑๓) ๑๒.๗๕	(๑๕) ๑๕.๗๑	(๒) ๑.๙๖
๖๐		(๑๐๑) ๔๐.๗๓	(๕๕) ๒๑.๗๗	(๘๕) ๓๕.๘๕	(๕) ๑.๖๑	(๕๕) ๕๕.๑๒	(๑๘) ๑๗.๖๕	(๓๖) ๓๕.๒๕	(๓) ๒.๕๕
๖๑		(๑๕๓) ๖๑.๖๕	(๖๘) ๒๗.๕๒	(๒๓) ๙.๒๘	(๔) ๑.๖๑	(๕๘) * ๕๗.๐๖	(๓๒) ๓๑.๓๗	(๒๐) ๑๘.๖๑	(๒) ๑.๙๖
	เฉลี่ย	๖๐.๕๕	๑๘.๘๖	๑๗.๙๐	๒.๒๕	๖๖.๓๓	๑๓.๗๗	๑๗.๖๕	๒.๒๑
	จำนวน	๒๕๘				๑๐๒			

- หมายเหตุ
๑. ตัว เลขในวงเล็บแสดงจำนวนนักเรียนนายเรือที่ตอบคำถามข้อนี้
 ๒. ตัว เลขนอกวงเล็บ เป็นร้อยละของนักเรียนนายเรือ

ข้อมูลในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำและชั้นปีสูง ร้อยละ ๖๐.๕๕, ๖๖.๓๓ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๑๘.๘๖, ๑๓.๗๗ อยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ ๑๗.๕๐, ๑๗.๖๔ อยู่ในระดับต่ำตามลำดับ แสดงว่านักเรียนนายเรือทั้งชั้นปีต่ำ และชั้นปีสูง มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงเหมือนกันทุกชั้นปี

ผลการทดสอบจากตารางนี้พบว่า ชั้นการศึกษาไม่มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือเลย ความแตกต่างระหว่างชั้นการศึกษาหาได้เพิ่มทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมไม่ นักเรียนนายเรือทั้งชั้นปีต่ำและชั้นปีสูงต่างก็มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมเหมือนกันหมด ไม่ว่าจะ เป็นการยอมรับนับถือระบบอาวุโส ดังจะเห็นได้จากข้อ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๔ และ ๒๕ ซึ่งพบว่านักเรียนนายเรือทั้งชั้นปีต่ำและชั้นปีสูงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับระบบอาวุโส ยอมรับปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่และผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด การมอบความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ และการยอมรับอำนาจของผู้นำ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อ ๒๖, ๒๗ และ ๓๔ นิยมอำนาจเด็ดขาดและยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล ดังจะเห็นได้จากข้อ ๔๑, ๔๓, ๔๔ และ ๕๖ ยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิม ไม่ชอบการวิพากษ์วิจารณ์และไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อ ๔๐, ๕๐ และ ๖๑ เป็นต้น ถึงแม้ว่าข้อมูลในตารางนี้บางข้อจะชี้ให้เห็นว่าระดับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือชั้นปีสูงจะมีแนวโน้มสูงกว่านักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำ แต่อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นก็ได้แตกต่างกันมากนัก แสดงว่า ระดับความมากน้อยของทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมิได้เป็นอัตราส่วนที่สัมพันธ์กับระดับชั้นการศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นสมมติฐานที่ว่านักเรียนนายเรือที่เรียนอยู่ในชั้นปีสูงจะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นปีต่ำกว่า จึงไม่ถูกต้อง

การที่นักเรียนนายเรือชั้นปีต่ำ (ปี ๑-๓) และชั้นปีสูง (ปี ๔-๕) มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแบบแผนของการอบรมศึกษาในโรงเรียนนายเรือที่มุ่งให้นักเรียนนายเรือทุกคนยึดถืออำนาจ คำสั่ง และระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด เมื่อมีการละเมิด

ระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ จะมีการใช้อำนาจลงโทษอย่างรุนแรงและเด็ดขาด ไม่มีลักษณะยืดหยุ่นหรือผ่อนปรนเหมือนในสถาบันการศึกษาของพลเรือนทั่วไป ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะได้รับการอบรมและการปฏิบัติเหมือนกันหมดทุกชั้นปีไม่มียกเว้น นักเรียนนายเรือทุกคนจึงอยู่ภายใต้บรรยากาศแบบเดียวกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของทรศณีย์ บัจจุสานนท์^๑ ซึ่งได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย และพบว่า ชั้นการศึกษาของนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าไม่ได้เพิ่มทัศนคติที่เป็นแบบเผด็จการเลย นักเรียนนายร้อย จปร. ทุกชั้นปีมีความเป็นเผด็จการเหมือนกันหมดทุกชั้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของบุญชาติ พรหมพูล^๒ ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย และพบว่า ความแตกต่างระหว่างชั้นการศึกษาไม่ได้เพิ่มทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมเลย นักเรียนนายเรืออากาศทุกชั้นปีต่างมีความเป็นผู้ที่นิยมในอำนาจเหมือนกัน ซึ่งผลการพบครั้งนี้ น่าจะมีความเป็นจริง

ทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือกับอาชีพของบิดา

บิดาเป็นผู้นำของครอบครัว การอบรม สั่งสอนของบิดาจึงมีส่วนสำคัญยิ่งในการก่อเกิดทัศนคติทางการเมืองแก่บุตร ทั้งนี้ เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ว่าจรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่สมาชิกในครอบครัว Gillespie และ Allport ได้ทำการศึกษาเด็กอายุระหว่าง ๑๗-๒๒ ปี จำนวน ๒,๐๐๐ คน จากประเทศต่าง ๆ ๑๐ ประเทศ พบว่า ครอบครัวเป็นสถาบันแรกของสังคมที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองไปยังเด็ก Stagner ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความนิยมพรรคการเมืองเสรีนิยมและอนุรักษนิยมของนักศึกษาและบิดามารดา

^๑ทรศณีย์ บัจจุสานนท์, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย,

^๒บุญชาติ พรหมพูล, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย,"

จำนวน ๑๐๐ คน พบว่า บุตรมีความเห็นพ้องกับบิดามารดาในอัตราส่วนสูงมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Harris, Demmers และ Ellison ซึ่งทำการวิจัยนักศึกษามหาวิทยาลัย Purdue พบว่า นักศึกษาจำนวนมากนิยมพรรคการเมืองเหมือนกับบิดามารดา Morgan และ Demmers ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองเสรีนิยมของนักศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และบิดามารดาของเขาพบว่า บิดามารดาและบุตรมีทัศนคติทางการเมืองแบบ เสรีนิยม เหมือนกัน^๑ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของบิดามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุตรมาก

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไทยในส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในกรุงเทพมหานครของมณูญ ศิริวรรณ^๒ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ กลุ่มข้าราชการทหารเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติทางด้านอำนาจนิยมสูงสุด และข้าราชการพลเรือนก็มีทัศนคติทางด้านอำนาจนิยมค่อนข้างสูง การที่กลุ่มข้าราชการทหารและพลเรือนมีอัตราส่วนของทัศนคติแบบอำนาจนิยมสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ก็เนื่องมาจากกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง การปฏิบัติงานและอาชีพมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนทัศนคติแบบอำนาจนิยม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยทั่วไป ส่วนข้าราชการพลเรือนก็เพราะกระบวนการเรียนรู้ในระบบราชการมีลักษณะ เป็นแบบเจ้าขุนมูลนาย โดยเหตุที่ทหารและข้าราชการพลเรือนไทยโดยทั่วไปมีทัศนคติดังกล่าวมา บุตรน่าจะได้รับการถ่ายทอดทัศนคติเช่นนั้นด้วย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนจึงได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า นักเรียนนายเรือที่มีบิดารับราชการทหารและพลเรือนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่านักเรียนนายเรือที่บิดาไม่ได้มีอาชีพรับราชการทหารหรือพลเรือน การที่แบ่งกลุ่มประชากรวิจัยออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มที่บิดามีอาชีพรับราชการ ได้แก่ ข้าราชการทหาร พลเรือน และตำรวจ และกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ก็ด้วยสมมุติฐานที่ว่า ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันของทัศนคติทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งเหตุผลมีอยู่ว่า บุคคล

^๑Herbert H. Hyman, Political Socialization (Illinois: The Free Press, 1959), pp. 69-71.

^๒มณูญ ศิริวรรณ, "วัฒนธรรมทางการเมืองไทย: ศึกษาเฉพาะในส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในกรุงเทพมหานคร," หน้า ๑๒๖.

ซึ่งต่างอาชีพกัน ย่อมมีผลประโยชน์แตกต่างกัน ฉะนั้นความคิด ทัศนคติ ความเชื่อของบุคคลต่างอาชีพ ย่อมมีแตกต่างกัน กลุ่มอาชีพที่รับราชการนั้นจะถูก ระบบราชการครอบงำทำให้มีลักษณะของความ เป็น อำนาจนิยมสูงกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะอำนาจราชการของไทยในประวัติศาสตร์ ได้ส่งเสริมให้ข้าราชการไทยอยู่ในฐานะ "เจ้านาย" และเกื้อกูลให้ราษฎรไทยโดยทั่วไปยอมรับฐานะ "ลูกน้อง" มาตลอด ทัศนคติเหล่านี้จะถูกถ่ายทอดไปยังบุตรผู้เป็นสมาชิกของครอบครัว นอกจากนี้ ยังเป็นการสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล เพราะมีเพียงสองกลุ่มคือกลุ่มที่บิดารับราชการ และกลุ่มที่ บิดาไม่ได้รับราชการ

ในการทดสอบสมมุติฐานนี้ ผู้เขียนจะได้ยกเอาค่าถ่วงที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยม (จากที่แสดงในการทดสอบสมมุติฐานข้อ ๑) มาแสดงให้เห็นโดยอาศัยตัวแปร คืออาชีพของบิดาว่าจะมีส่วนทำให้ทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนาย เรือ เป็นไปในทางใด

ตารางที่ ๔๔ (โปรดดูข้อความในภาคผนวก จ)

เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนนาย เรือที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมจำแนกตามอาชีพบิดา

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	รับราชการ				ประกอบอาชีพอื่น ๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๖	(๑๖๐)	(๔๖)	(๑๖)	(๗)	(๗๗)	(๓๐)	(๑๐)	(๔)	
	๖๙.๘๗	๒๐.๐๙	๖.๙๙	๓.๐๕	๖๓.๖๔	๒๔.๘๐	๘.๒๖	๓.๓๐	
๑๘	(๑๗๓)	(๓๐)	(๑๘)	(๘)	(๘๗)	(๑๖)	(๖)	(๒)	
	๗๕.๕๕	๑๓.๑๐	๗.๘๖	๓.๕๐	๘๐.๑๖	๑๓.๒๒	๕.๙๖	๑.๖๕	
๑๙	(๑๖๕)	(๕๐)	(๑๖)	(๘)	(๘๐)	(๓๒)	(๖)	(๓)	
	๓๒.๐๕	๑๗.๕๖	๖.๙๙	๓.๕๐	๖๖.๑๑	๒๖.๕๕	๕.๙๖	๒.๕๘	
๒๐	(๗๘)	(๓๕)	(๑๐๗)	(๑๐)	(๕๕)	(๒๕)	(๔๘)	(๓)	
	๓๕.๐๖	๑๕.๘๕	๔๖.๗๒	๔.๓๗	๓๗.๑๙	๒๐.๖๖	๓๕.๖๗	๒.๕๘	

ตารางที่ ๔๔ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	รับราชการ				ประกอบอาชีพอื่นๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๒๔		(๒๐๕)	(๑๘)	-	(๖)	(๑๐๖)	(๑๑)	(๒)	(๒)
		๘๙.๕๒	๗.๘๖	-	๒.๖๒	๘๗.๖๐	๙.๐๙	๑.๖๕	๑.๖๕
๒๕		(๒๑๖)	(๕)	(๕)	(๓)	(๑๑๐)	(๙)	(๑)	(๑)
		๙๔.๓๒	๒.๑๘	๒.๑๘	๑.๓๑	๙๐.๙๑	๗.๕๕	๐.๘๒	๐.๘๒
๒๖		(๑๗๖)	(๓๒)	(๑๖)	(๕)	(๙๔)	(๑๕)	(๘)	(๕)
		๗๖.๘๖	๑๓.๙๗	๖.๙๙	๒.๑๘	๗๗.๖๘	๑๒.๓๙	๖.๖๑	๓.๓๐
๒๗		(๑๖๖)	(๔๕)	(๑๒)	(๖)	(๙๓)	(๑๗)	(๑๐)	(๑)
		๗๒.๔๙	๑๙.๖๕	๕.๒๕	๒.๖๒	๗๖.๘๖	๑๔.๐๕	๘.๒๖	๐.๘๒
๓๐		(๑๒๙)	(๗๒)	(๒๔)	(๔)	(๖๔)	(๔๐)	(๑๓)	(๕)
		๕๖.๓๓	๓๑.๕๔	๑๐.๔๘	๑.๗๕	๕๒.๘๙	๓๓.๐๖	๑๐.๗๕	๓.๓๐
๓๔		(๑๑๕)	(๖๐)	(๕๖)	(๘)	(๖๕)	(๓๓)	(๒๒)	(๒)
		๕๐.๒๒	๒๖.๒๐	๒๐.๐๘	๓.๕๐	๕๒.๘๙	๒๗.๒๒	๑๗.๑๘	๑.๖๕
๓๕		(๙๔)	(๓๕)	(๙๕)	(๕)	(๕๑)	(๒๑)	(๔๒)	(๗)
		๔๑.๐๕	๑๕.๒๘	๔๑.๕๘	๒.๑๘	๔๒.๑๕	๑๗.๓๕	๓๔.๗๑	๕.๗๘
๓๗		(๑๐๗)	(๔๓)	(๗๒)	(๗)	(๕๒)	(๓๕)	(๔๒)	(๒)
		๕๖.๗๒	๑๘.๗๘	๓๑.๕๕	๓.๐๖	๓๕.๗๑	๒๘.๙๓	๓๕.๗๑	๑.๖๕
๔๐		(๑๔๖)	(๓๘)	(๔๐)	(๕)	(๖๓)	(๓๓)	(๒๓)	(๒)
		๖๓.๗๕	๑๖.๖๐	๑๗.๕๗	๒.๑๘	๕๒.๐๗	๒๗.๒๒	๑๙.๐๑	๑.๖๕
๔๑		(๑๗๔)	(๒๕)	(๒๕)	(๗)	(๗๙)	(๒๕)	(๑๖)	(๑)
		๗๕.๙๘	๑๐.๕๘	๑๐.๕๘	๒.๐๖	๖๕.๒๙	๒๐.๖๖	๑๓.๒๒	๐.๘๓

ตารางที่ ๔๔ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน	รับราชการ				ประกอบอาชีพอื่น ๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๔๒		(๕๕) ๒๕.๗๖	(๓๗) ๑๖.๑๖	(๑๒๗) ๕๕.๔๖	(๖) ๒.๖๒	(๒๘) ๒๓.๑๔	(๒๘) ๒๓.๑๔	(๖๔) ๕๒.๔๐	(๑) ๐.๘๓
๔๓		(๑๘๘) ๘๒.๕๓	(๒๑) ๙.๑๗	(๑๗) ๗.๕๒	(๒) ๑.๖๗	(๙๑) ๗๔.๒๑	(๒๓) ๑๙.๐๑	(๖) ๕.๙๖	(๑) ๐.๘๒
๔๔		(๒๐๑) ๘๗.๗๗	(๑๖) ๖.๘๘	(๘) ๓.๔๙	(๔) ๑.๗๕	(๑๐๓) ๘๕.๑๒	(๑) ๑๒.๕๐	(๓) ๒.๕๘	-
๕๐		(๑๘๘) ๘๒.๑๐	(๑๗) ๗.๕๒	(๒๑) ๙.๑๗	(๓) ๑.๓๑	(๘๖) ๗๑.๐๗	(๒๓) ๑๙.๐๑	(๙) ๗.๕๘	(๓) ๒.๕๘
๕๒		(๖๙) ๓๐.๑๓	(๔๔) ๑๙.๒๒	(๑๑๑) ๔๘.๕๗	(๕) ๒.๑๘	(๓๒) ๒๖.๕๔	(๓๒) ๒๖.๕๔	(๕๗) ๔๗.๑๑	-
๕๓		(๑๖๕) ๗๒.๐๕	(๓๑) ๑๓.๕๔	(๓๐) ๑๓.๑๐	(๓) ๑.๓๑	(๗๕) ๖๑.๑๖	(๒๖) ๒๑.๔๘	(๒๐) ๑๖.๕๓	(๑) ๐.๘๒
๕๖		(๑๗๓) ๗๕.๕๔	(๒๗) ๑๑.๗๙	(๒๕) ๑๐.๙๒	(๕) ๑.๗๕	(๘๕) ๗๐.๒๕	(๒๓) ๑๙.๐๑	(๑๑) ๙.๐๙	(๒) ๑.๖๕
๖๐		(๕๘) ๔๒.๗๙	(๕๕) ๑๙.๒๑	(๘๓) ๓๖.๒๘	(๕) ๑.๗๕	(๕๓) ๓๕.๕๕	(๕๖) ๓๘.๐๑	(๒๘) ๒๓.๑๔	(๕) ๓.๓๐
๖๑		(๑๕๑) ๖๑.๕๗	(๕๖) ๒๕.๕๕	(๒๘) ๑๒.๒๓	(๕) ๑.๗๕	(๕๙) ๕๘.๗๖	(๕๗) ๓๘.๘๘	(๑๓) ๑๐.๗๕	(๒) ๑.๖๕
	เฉลี่ย	๖๕.๓๐	๑๕.๘๗	๑๗.๘๗	๒.๓๖	๕๙.๘๖	๒๑.๗๕	๑๖.๕๓	๑.๘๗
	รวม	๒๒๙				๑๒๑			

หมายเหตุ ๑. ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนนักเรียนนายเรือที่ตอบคำถามนั้น ๆ

๒. ผู้เข้าชมนอกวงเล็บ เป็น ร้อยละ ของนักเรียนนายเรือ

จากข้อมูลในตารางที่ ๔๔ นี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือที่บิดารับราชการและประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๖๔.๓๐, ๔๔.๘๖ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๑๔.๔๗, ๒๑.๗๔ อยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ ๑๗.๘๗, ๑๖.๔๓ อยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนนายเรือทั้งที่มีบิดารับราชการและประกอบอาชีพอื่น ๆ ต่างมีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน

ผลการทดสอบจากตารางนี้พบว่า อาชีพบิดาที่ต่างกันของนักเรียนนายเรือไม่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือแต่อย่างใด ความมากน้อยของทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือมิได้ขึ้นอยู่กับอาชีพของบิดา ซึ่งเป็นทหารหรือพลเรือน เพราะผู้ตอบทั้งที่บิดารับราชการทหารหรือพลเรือนและประกอบอาชีพอื่น ๆ ต่างตอบเห็นด้วยกับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมทั้งในแง่การยอมรับนับถือระบบอาวุโส (ข้อ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๔ และ ๒๕) การมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำและการยอมรับอำนาจของผู้นำ (ข้อ ๒๖, ๒๗ และ ๓๕) นิยมอำนาจเด็ดขาดในการแก้ปัญหาอันแสดงออกซึ่งการชอบใช้ความรุนแรงและยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล (ข้อ ๔๑, ๔๓, ๔๘ และ ๕๖) อยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกันดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนนายเรือที่มีบิดามีอาชีพรับราชการทหารและพลเรือนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมมากกว่านักเรียนนายเรือที่บิดาไม่ได้มีอาชีพรับราชการทหารหรือพลเรือนจึงไม่ถูกต้อง

การที่นักเรียนนายเรือทั้งที่บิดารับราชการทหารหรือพลเรือนและประกอบอาชีพอื่น ๆ มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนนายเรือทุกคนได้รับการอบรมและปลูกฝังนิสัยให้เชื่อฟังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นตามลักษณะการปกครองแบบสายการบังคับบัญชาให้ยึดถืออำนาจ คำสั่ง ระเบียบวินัย และความเด็ดขาดในการแก้ปัญหา สิ่งเหล่านี้ทุกคนจะได้รับการอบรมเหมือนกันหมดไม่ว่านักเรียนนายเรือจะมีบิดามีอาชีพอะไร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผล

การวิจัยของ ทรศณีย์ ปัจจุสานนท์^๑ ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียน นายร้อยทหารบก ไทยและพบว่าอาชีพบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักเรียน นายร้อยแต่อย่างใด เพราะนักเรียนนายร้อยทั้งที่บิดาเป็นทหารและประกอบอาชีพอื่น ๆ ต่างมีทัศนคติที่เป็น ประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงเหมือนกันหมดไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ บุญชาติ พรหมพูล^๒ ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทยพบว่า อาชีพบิดา มารดาไม่ได้ทำให้นักเรียนอากาศไทยมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมต่างกัน แสดงว่าอาชีพของบิดาที่ ต่างกันของนักเรียนทหารทั้ง ๓ สถาบัน ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียน เหล่านั้นแต่อย่างใด

ทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือกับภูมิลำเนา

การเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ย่อมจะมีประสบการณ์ต่างกัน สิ่งเหล่านี้ จะก่อให้เกิดผลทางการเมืองที่แตกต่างกันด้วย” ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่นสภาพแวดล้อม ทางภูมิศาสตร์มีส่วนกำหนดรูปแบบ ลักษณะของการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและค่านิยมทางสังคมของ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีความเจริญไม่เท่ากัน ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างกัน ประชาชน ในชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตรกรรมมักมีทัศนคติทางการเมืองแคบ เป็นไปในทางอนุรักษนิยม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัวมันตามสภาพธรรมชาติ ไม่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน ไม่สนใจในการบริหารงานของรัฐบาลเท่าใดนัก แตกต่างจากประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีความเจริญในหลาย ๆ ด้าน เช่นการคมนาคม การศึกษา และ การดูแลสุขภาพ เป็นต้น ประชาชนได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมแบบใหม่รวดเร็วกว่าที่อื่น ตลอดจน

^๑ทรศณีย์ ปัจจุสานนท์, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย,"

หน้า ๒๐๗.

^๒บุญชาติ พรหมพูล, "การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศไทย," หน้า ๑๖๓.

^๓Almond and Powell, Jr., Comparative Politics: A Developmental Approach, pp. 91-92.

มีโอกาสได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้เกี่ยวกับการเมืองและมีความใกล้ชิด
 กับการเมืองมากกว่าที่อื่น จึงทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียงมี
 ความคิดเห็นทางการเมืองก้าวหน้ากว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นอื่น ๆ ของประเทศ ภูมิภาคนี้หรือถิ่นที่
 อยู่อาศัยจึงมีความสำคัญต่อการเกิดทัศนคติทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งไม่น้อยกว่าตัวแปรอื่น ๆ จาก
 การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองของนายทหารชั้นนายพันของกองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพ
 อากาศของ สุรพาสน์ ทัพภมาน^๑ พบว่า นายทหารที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติ
 ทางการเมืองเสรีนิยมค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับนายทหารที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคอื่น ทั้งนี้
 ในการศึกษาครั้งนี้อยู่เขียนจึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนนายเรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
 จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่านักเรียนนายเรือที่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
 เหตุผลสำคัญในการแยกประชากรวิจัยออกเป็น ๒ กลุ่มคือ กลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร
 ซึ่งหมายรวมถึงจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ และกลุ่มที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด
 อื่น ๆ ก็เพราะผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตว่าความแตกต่างกันของสภาพแวดล้อมน่าจะมีผลต่อทัศนคติทางการเมือง
 เมืองของประชาชนที่อาศัยอยู่ กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางเกือบทุกอย่างของประเทศในสมัย
 ความเจริญในทลามา ๆ ด้านก่อนที่อื่น รวมถึงได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมแบบใหม่รวดเร็วกว่าที่อื่น
 ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ยังมีความล้าหลังปรากฏอยู่ทั่วไปในตัวเมืองและชนบท ความคิด ความเชื่อ
 ทัศนคติ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินชีวิตยังไม่เปลี่ยนแปลง ยังคงสภาพเดิมอยู่ ในการทดสอบสมมติฐาน
 นี้ผู้เขียนจะให้ยกเอาคำถามที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (จากที่แสดงในการทดสอบ
 สมมติฐานข้อ ๑) มาแสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑สุรพาสน์ ทัพภมาน, "ทัศนคติทางการเมืองของนายทหารชั้นนายพันของกองทัพบก
 กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ," หน้า ๑๔๖.

ตารางที่ ๔๕ (ไปรษณูปัจจุบันในภาคผนวก จ)

เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนนายเรือที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมจำแนกตามภูมิภาค

ข้อ	ทัศนคติแบบอำนาจนิยม	กรุงเทพมหานคร				จังหวัดอื่นๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๖		(๑๒๖)	(๕๑)	(๑๐)	(๕)	(๑๑๑)	(๓๕)	(๑๖)	(๖)
		๖๕.๒๓	๒๒.๕๓	๕.๕๕	๒.๗๕	๖๖.๐๗	๒๐.๕๕	๙.๕๒	๓.๕๗
๑๘		(๑๓๕)	(๒๖)	(๑๒)	(๕)	(๑๓๐)	(๒๐)	(๑๒)	(๖)
		๗๖.๓๗	๑๕.๒๕	๖.๕๕	๒.๗๕	๗๗.๓๘	๑๑.๕๑	๗.๑๕	๓.๕๗
๑๙		(๑๒๕)	(๕๐)	(๑๓)	(๕)	(๑๒๑)	(๓๒)	(๕)	(๖)
		๖๘.๑๓	๒๑.๕๕	๗.๑๕	๒.๗๕	๗๒.๐๒	๑๕.๐๕	๕.๓๖	๓.๕๗
๒๐		(๖๕)	(๓๒)	(๘๐)	(๕)	(๕๕)	(๒๗)	(๗๕)	(๕)
		๓๕.๗๑	๑๗.๕๕	๕๓.๕๖	๒.๗๕	๓๕.๕๓	๑๖.๐๗	๕๕.๖๕	๕.๗๖
๒๔		(๑๖๕)	(๑๕)	(๑)	(๓)	(๑๕๗)	(๑๕)	(๓)	(๕)
		๕๐.๑๑	๗.๖๕	๐.๕๕	๑.๕๕	๕๗.๕๐	๕.๓๓	๑.๗๕	๒.๓๕
๒๕		(๑๓๒)	(๖)	(๒)	(๒)	(๑๕๕)	(๕)	(๕)	(๒)
		๕๕.๕๐	๓.๓๐	๑.๑๐	๑.๑๐	๕๑.๖๗	๕.๗๖	๒.๓๕	๑.๑๕
๒๖		(๑๕๑)	(๒๑)	(๑๖)	(๕)	(๑๒๗)	(๒๗)	(๕)	(๖)
		๓๗.๕๗	๑๑.๕๕	๕.๗๕	๒.๒๐	๓๕.๖๐	๑๖.๐๗	๕.๗๖	๓.๕๗
๒๗		(๑๕๐)	(๓๑)	(๕)	(๓)	(๑๒๑)	(๓๑)	(๑๒)	(๕)
		๗๖.๕๒	๑๗.๐๓	๕.๕๐	๑.๖๕	๗๒.๐๓	๑๕.๕๕	๗.๑๕	๒.๓๕
๓๐		(๑๐๕)	(๕๒)	(๑๕)	(๒)	(๕๓)	(๕๕)	(๑๕)	(๗)
		๕๕.๕๕	๒๕.๕๗	๑๐.๕๕	๑.๑๐	๕๕.๕๐	๓๕.๑๒	๑๑.๓๑	๕.๑๗
๓๕		(๕๓)	(๕๕)	(๓๓)	(๗)	(๕๕)	(๕๕)	(๓๖)	(๓)
		๕๑.๑๐	๒๖.๕๒	๑๕.๑๓	๓.๕๕	๕๐.๖๐	๒๖.๑๕	๒๑.๕๓	๑.๗๕

ตารางที่ ๔๕ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	กรุงเทพมหานคร				จังหวัดอื่นๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๓๕		(๗๘) ๕๒.๗๖	(๒๗) ๑๕.๘๓	(๖๕) ๓๗.๕๑	(๘) ๔.๕๐	(๖๗) ๓๕.๘๘	(๒๕) ๑๗.๒๖	(๖๘) ๔๐.๕๘	(๔) ๒.๓๘
๓๗		(๘๒) ๕๕.๐๘	(๓๗) ๒๐.๓๓	(๖๐) ๓๒.๕๗	(๓) ๑.๖๕	(๗๘) ๕๖.๕๒	(๓๘) ๒๒.๖๑	(๕๖) ๒๗.๓๕	(๖) ๓.๕๗
๔๐		(๑๑๒) ๖๑.๕๕	(๓๓) ๑๘.๑๓	(๓๕) ๑๙.๒๓	(๒) ๑.๑๐	(๕๔) ๕๕.๕๕	(๓๕) ๒๓.๒๒	(๓๑) ๑๘.๕๕	(๔) ๒.๓๘
๔๑		(๑๓๕) ๗๖.๓๗	(๒๑) ๑๑.๕๕	(๑๗) ๙.๓๕	(๕) ๒.๗๕	(๑๑๓) ๖๗.๒๖	(๒๗) ๑๖.๐๗	(๒๕) ๑๕.๘๘	(๓) ๑.๗๕
๔๒		(๕๒) ๒๘.๕๗	(๒๕) ๑๕.๘๓	(๕๘) ๔๓.๘๕	(๓) ๑.๖๕	(๓๗) ๒๒.๐๒	(๓๕) ๒๑.๘๕	(๕๒) ๕๕.๗๖	(๔) ๒.๓๘
๔๓		(๑๕๕) ๗๘.๖๖	(๒๐) ๑๑.๕๕	(๑๕) ๗.๖๕	(๓) ๑.๖๕	(๑๓๓) ๗๕.๑๗	(๒๖) ๑๕.๘๘	(๘) ๕.๗๖	(๑) ๐.๕๕
๔๔		(๑๖๑) ๘๘.๕๖	(๑๕) ๗.๖๕	(๕) ๒.๗๕	(๒) ๑.๑๐	(๑๕๕) ๘๖.๓๖	(๑๖) ๙.๕๗	(๕) ๒.๘๘	(๒) ๑.๑๕
๔๕		(๑๕๐) ๗๖.๓๗	(๑๕) ๑๐.๘๘	(๒๐) ๑๐.๘๕	(๓) ๑.๖๕	(๑๓๓) ๗๕.๑๗	(๒๒) ๑๓.๐๘	(๑๑) ๖.๕๕	(๒) ๑.๑๕
๔๖		(๕๖) ๓๐.๗๗	(๓๘) ๒๐.๘๘	(๘๖) ๔๗.๒๕	(๒) ๑.๑๐	(๕๖) ๒๕.๐๐	(๓๘) ๒๒.๖๒	(๘๕) ๕๐.๖๐	(๓) ๑.๗๕
๔๗		(๑๓๐) ๗๑.๕๕	(๒๕) ๑๓.๗๕	(๒๕) ๑๓.๑๕	(๓) ๑.๖๕	(๑๐๕) ๖๕.๕๕	(๓๒) ๑๘.๐๕	(๒๖) ๑๕.๘๘	(๑) ๐.๕๕
๔๘		(๑๓๖) ๗๘.๖๖	(๒๕) ๑๓.๗๕	(๑๗) ๙.๓๕	(๕) ๒.๗๕	(๑๒๐) ๗๑.๕๕	(๒๖) ๑๕.๘๘	(๒๑) ๑๒.๕๐	(๑) ๐.๕๕

ตารางที่ ๔๔ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	กรุงเทพมหานคร				จังหวัดอื่นๆ			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๖๐		(๗๓) ๔๐.๑๑	(๓๖) ๑๔.๗๘	(๖๔) ๓๗.๔๑	(๔) ๒.๒๐	(๗๐) ๔๑.๖๗	(๓๖) ๒๑.๕๓	(๔๔) ๓๔.๕๒	(๔) ๒.๓๘
๖๑		(๑๑๔) ๖๓.๑๘	(๓๔) ๒๑.๔๓	(๒๓) ๑๒.๖๔	(๔) ๒.๗๕	(๘๔) ๕๐.๐๐	(๖๐) ๓๕.๗๑	(๒๓) ๑๓.๖๘	(๑) ๐.๕๘
	เฉลี่ย	๖๔.๓๑	๑๖.๑๐	๑๗.๔๖	๒.๑๓	๖๑.๑๓	๑๘.๖๖	๑๗.๕๓	๒.๒๘
	จำนวน	๑๘๒				๑๖๘			

หมายเหตุ ๑ ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนนัก เรียนนาย เรือที่ตอบคำถามข้อนี้ๆ

๒ ตัวเลขนอกวงเล็บ เป็นร้อยละของนัก เรียนนาย เรือ

จากตารางนี้พบว่า นัก เรียนนาย เรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นๆ ร้อยละ ๖๔.๓๑, ๖๑.๑๓ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๑๖.๑๐, ๑๘.๖๖ อยู่ในระดับปานกลาง และอีกร้อยละ ๑๗.๔๖, ๑๗.๕๓ อยู่ในระดับต่ำตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านัก เรียนนาย เรือทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน

ผลการทดสอบจากตารางนี้พบว่า ภูมิลำเนาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนัก เรียนนาย เรือเลย ความมากน้อยของทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมได้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของนัก เรียนนาย เรือ เพราะปรากฏว่าทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ ต่างก็มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงด้วยกัน ทั้งในแง่การนิยมกับหรือระบบอาวุโส (ข้อ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๔ และ ๒๕) การมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำ การยอมรับอำนาจของผู้นำ (ข้อ ๒๖, ๒๗ และ ๓๔) การนิยมอำนาจเด็ดขาดในการแก้ปัญหาอันแสดงออกซึ่งการชอบใช้

ความรุนแรง การยึดตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล (ข้อ ๔๑, ๔๓, ๔๔ และ ๔๖) การยึดมั่นในค่านิยมแบบสังคมนิยม ไม่ชอบการวิพากษ์วิจารณ์และการไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพ (ข้อ ๔๐, ๔๑ และ ๖๑) แสดงว่าความแตกต่างกันของภูมิภาคไม่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือแต่อย่างใด ดังนั้นสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนนายเรือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครจะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมน้อยกว่านักเรียนนายเรือที่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงไม่ถูกต้อง

การที่นักเรียนนายเรือมีภูมิลำเนาต่างกัน มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังที่กล่าวแล้วข้างต้นคือนักเรียนนายเรือทุกคนต่างก็ได้รับการอบรมที่กลมกลืนจากแบบแผนการอบรมเดียวกัน ย่อมจะได้รับค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ และแบบแผนความคิดเห็นใกล้เคียงกันหรือ เหมือนกัน

ทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมของนักเรียนนายเรือกับฐานะทางเศรษฐกิจ

ความแตกต่างกันในด้านฐานะ ชั้นทางสังคมและระดับเศรษฐกิจ ย่อมมีอิทธิพลต่อการสร้างแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง กระบวนการอบรมและการเรียนรู้ทางการเมือง คนที่มีอาชีพอย่างเดียวกันมีรายได้เท่า ๆ กันมักจะมีความคิดและมีการกระทำทางการเมืองทางการเมืองเหมือนกัน แสดงว่าการเมืองมีผลเกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ในด้านความพึงพอใจทางการเมือง บุคคลที่อยู่ในชนชั้นที่สูงมีความเป็นอนุรักษ์นิยม ชนชั้นต่ำกว่านิยมเอียงที่จะชอบนโยบายที่เป็นอิสระมากกว่า สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อระบบการเมืองของประเทศนั้น ๆ ปัจจัยทางเศรษฐกิจจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการเมืองไม่น้อย เพราะปัจจัยทาง

^๑Richard Rose, "England: A Traditionally Modern Political Culture," in Lucian Pye and Sidney Verba, eds., Political Culture and Political Development (Princeton N.J.: Princeton University Press, 1965), p. 106.

เศรษฐกิจจะก่อให้เกิดชนชั้นซึ่งในปัจจุบันถือเอารายได้เป็นเครื่องกำหนด กล่าวกันว่าสังคมที่มีชนชั้น
 กลางจำนวนมาก เป็นเจ้าของทรัพย์สินจะทำให้การปกครองเป็นไปโดยสะดวก เกิดดุลยภาพระหว่าง
 ส่วนที่เป็นประชาธิปไตยกับกษัตริย์โดยในสังคมนั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่ไม่เป็นเผด็จ
 การและมีความเป็นประชาธิปไตย และผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเมืองและปัญหาสังคม เศรษฐกิจ
 ศึกษาเปรียบเทียบนิสิตชั้นปีที่ ๔ คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของ
 จำเนียร แสงสว่าง พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความ
 แตกต่างของทัศนคติกล่าวคือ นิสิตที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำมีทัศนคติแบบรุนแรงก้าวหน้า นิสิต
 ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมีทัศนคติแบบหัวเก่า ผู้เขียนจึงตั้งสมมุติฐานในการศึกษาคั้งนี้ไว้ว่า
 นักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจปานกลางลงมา จะมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยม
 น้อยกว่านักเรียนนายเรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูง การที่ผู้เขียนแบ่งประชากรวิจัยออกเป็น ๒
 กลุ่ม ก็เนื่องมาจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น และนอกจากนี้เพื่อความสะดวกในการพิจารณาวิเคราะห์
 ข้อมูล เปรียบเทียบให้เห็นชัด เจนระหว่างกลุ่มที่มีฐานะปานกลางลงมากับกลุ่มที่มีฐานะสูง

ในการทดสอบสมมุติฐานนี้ ผู้เขียนจะได้ยกเอาค่าตามที่แสดงถึงทัศนคติทางการเมืองที่เป็น
 แบบอำนาจนิยม (จากที่แสดงในการทดสอบสมมุติฐานข้อ ๑) มาแสดงให้เห็นในตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำเนียร แสงสว่าง, "ทัศนคติต่อการเมืองและปัญหาสังคม เศรษฐกิจศึกษาเปรียบเทียบ
 นิสิตชั้นปีที่ ๔ คณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต แผนกสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๑๗๑.

ตารางที่ ๔๖ (โปรดดูข้อความในภาคผนวก ๕)

เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนนายเรือที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมจำแนกตามรายได้

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	ฐานะปานกลางลงมา				ฐานะสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๑๖		(๒๐๖)	(๕๕)	(๑๖)	(๘)	(๓๒)	(๒๐)	(๑๐)	(๓)
		๓๒.๒๕	๑๔.๓๐	๕.๖๑	๒.๘๑	๔๔.๒๓*	๓๐.๗๗	๑๕.๓๘	๔.๖๒
๑๘		(๒๓๓)	(๒๘)	(๑๖)	(๘)	(๓๘)	(๑๖)	(๘)	(๓)
		๘๑.๓๕*	๘.๘๓	๕.๖๑	๒.๘๑	๕๘.๘๖*	๒๔.๖๑	๑๒.๓๑	๔.๖๒
๑๙		(๒๑๐)	(๕๒)	(๑๕)	(๘)	(๓๖)	(๑๔)	(๗)	(๓)
		๗๓.๖๘	๑๘.๒๕	๕.๒๖	๒.๘๑	๔๕.๓๘	๒๔.๒๓	๑๐.๗๗	๔.๖๒
๒๐		(๑๑๓)	(๓๘)	(๑๒๓)	(๑๑)	(๑๔)	(๑๓)	(๓๑)	(๒)
		๓๘.๖๕	๑๓.๓๓	๔๓.๖๖	๓.๘๖	๒๕.๒๓	๒๐.๐๐	๔๗.๖๕	๓.๐๘
๒๔		(๒๖๒)	(๑๖)	--	(๗)	(๔๔)	(๑๓)	(๒)	(๑)
		๘๑.๘๓	๕.๖๑	-	๒.๘๖	๗๕.๓๖	๒๓.๖๑	๓.๐๘	๑.๕๔
๒๕		(๒๗๓)	(๖)	(๓)	(๓)	(๕๕)	(๘)	(๒)	(๑)
		๘๕.๗๘	๒.๑๑	๑.๐๕	๑.๐๕	๘๓.๐๗	๑๒.๓๑	๓.๐๘	๑.๕๔
๒๖		(๒๒๑)	(๓๕)	(๒๑)	(๘)	(๔๘)	(๑๒)	(๓)	(๒)
		๗๗.๕๔	๑๒.๒๘	๗.๓๗	๒.๘๑	๗๓.๘๕	๑๘.๕๖	๕.๑๖	๓.๐๘
๒๗		(๒๒๒)	(๔๐)	(๑๗)	(๖)	(๓๘)	(๒๒)	(๓)	(๑)
		๗๗.๘๘	๑๔.๐๘	๕.๘๖	๒.๑๑	๖๐.๐๐	๓๓.๘๕	๕.๖๑	๑.๕๔
๓๐		(๑๖๑)	(๘๗)	(๓๑)	(๖)	(๓๓)	(๒๔)	(๖)	(๒)
		๕๖.๕๘	๓๐.๕๓	๑๐.๘๘	๒.๑๐	๕๐.๗๗	๓๖.๕๒	๕.๒๓	๓.๐๘
๓๔		(๔๕๖)	(๓๒)	(๕๐)	(๗)	(๒๓)	(๒๑)	(๑๔)	(๒)
		๕๕.๗๘	๒๕.๒๖	๑๗.๕๕	๒.๘๖	๓๕.๓๘	๓๒.๓๑	๒๕.๒๓	๓.๐๘

ตารางที่ ๕๖ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	ฐานะปานกลางลงมา				ฐานะสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๓๔		(๑๒๓)	(๓๖)	(๑๑๖)	(๑๐)	(๒๑)	(๒๐)	(๒๒)	(๒)
		๔๓.๑๖	๑๒.๖๓	๔๐.๗๐	๓.๕๑	๓๒.๓๑	๓๐.๗๗	๓๓.๘๔	๓.๐๘
๓๗		(๑๒๔)	(๔๗)	(๘๖)	(๘)	(๒๔)	(๒๑)	(๑๘)	(๑)
		๔๓.๕๑	๒๐.๐๐	๓๓.๖๘	๒.๘๑	๓๘.๕๖	๓๒.๓๑	๒๗.๖๘	๑.๕๔
๔๐		(๑๓๒)	(๕๒)	(๕๕)	(๖)	(๒๔)	(๒๑)	(๑๔)	(๑)
		๖๐.๓๕	๑๘.๒๔	๑๙.๓๐	๒.๑๑	๔๔.๖๑	๓๒.๓๑	๒๑.๕๕	๑.๕๔
๔๑		(๒๑๓)	(๓๕)	(๓๒)	(๖)	(๔๑)	(๑๕)	(๗)	(๒)
		๗๔.๗๔	๑๑.๙๓	๑๑.๒๓	๒.๑๑	๖๓.๐๗	๒๓.๐๘	๑๐.๗๗	๓.๐๘
๔๒		(๗๑)	(๕๒)	(๑๖๕)	(๗)	(๑๘)	(๒๓)	(๒๔)	-
		๒๔.๙๑	๑๔.๗๔	๕๗.๘๙	๒.๕๖	๒๗.๖๘	๓๕.๓๘	๓๖.๙๒	-
๔๓		(๒๓๒)	(๓๒)	(๑๗)	(๔)	(๕๒)	(๑๒)	(๑๑)	-
		๘๑.๔๐	๑๑.๒๓	๕.๙๗	๑.๔๐	๖๔.๖๒	๑๘.๕๖	๑๖.๙๒	-
๔๔		(๒๕๐)	(๒๒)	(๙)	(๔)	(๕๕)	(๘)	(๒)	-
		๘๗.๗๒	๗.๗๒	๓.๑๖	๑.๔๐	๘๓.๐๘	๑๓.๘๔	๓.๐๘	-
๕๐		(๒๓๐)	(๒๗)	(๒๓)	(๕)	(๔๓)	(๑๕)	(๗)	(๑)
		๘๐.๗๐	๙.๕๘	๘.๐๗	๑.๗๕	๖๖.๑๕	๒๑.๕๕	๑๐.๗๗	๑.๕๔
๕๒		(๘๓)	(๕๕)	(๑๕๕)	(๔)	(๑๖)	(๒๒)	(๒๖)	(๑)
		๒๘.๑๒	๑๘.๙๕	๕๐.๕๓	๑.๔๐	๒๔.๖๑	๓๓.๘๔	๔๐.๐๐	๑.๕๔
๕๓		(๑๙๖)	(๕๕)	(๕๒)	(๒)	(๕๕)	(๑๑)	(๘)	(๒)
		๖๘.๗๗	๑๕.๗๘	๑๕.๗๘	๐.๗๐	๖๗.๖๘	๑๖.๘๒	๑๒.๓๑	๓.๐๘

ตารางที่ ๔๖ (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติแบบ อำนาจนิยม	ฐานะปานกลางลงมา				ฐานะสูง			
		สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ	สูง	กลาง	ต่ำ	ไม่ตอบ
๕๖		(๒๑๗)	(๓๖)	(๒๘)	(๔)	(๕๒)	(๑๔)	(๗)	(๕)
		๗๖.๑๔	๑๒.๖๓	๘.๘๓	๑.๔๐	๖๔.๖๑	๒๑.๕๔	๑๐.๗๗	๓.๐๘
๖๐		(๑๑๔)	(๔๔)	(๑๐๖)	(๕)	(๒๒)	(๒๐)	(๒๐)	(๓)
		๔๑.๗๔	๑๔.๓๐	๓๗.๑๔	๑.๗๖	๓๓.๘๕	๓๐.๗๗	๓๑.๗๗	๔.๖๑
๖๑		(๑๗๔)	(๗๐)	(๓๗)	(๓)	(๓๔)	(๒๐)	(๗)	(๓)
		๖๑.๔๐	๒๔.๕๖	๑๒.๘๘	๑.๐๔	๔๓.๘๕	๓๐.๗๗	๑๐.๗๗	๔.๖๑
	เฉลี่ย	๖๔.๐๒	๑๕.๑๒	๑๗.๗๖	๒.๑๔	๕๓.๗๑	๒๖.๐๔	๑๗.๖๖	๒.๕๔
	จำนวน	๒๘๕				๖๕			

- หมายเหตุ ๑. ตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนนักเรียนนายเรือที่ตอบคำถามข้อนั้น ๆ
 ๒. ตัวเลขนอกวงเล็บ เป็นร้อยละของนักเรียนนายเรือ

จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลางลงมา ร้อยละ ๖๔.๐๒ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๑๕.๑๒, ๑๗.๗๖ อยู่ในระดับปานกลางและต่ำตามลำดับ ส่วนนักเรียนนายเรือที่มีฐานะสูง ร้อยละ ๕๓.๗๑ มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ ๒๖.๐๔, ๑๗.๖๖ อยู่ในระดับปานกลางและต่ำตามลำดับ โดยการเปรียบเทียบจะเห็นว่านักเรียนนายเรือที่มีฐานะสูงมีระดับทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมต่ำกว่าผู้ที่มีฐานะปานกลางลงมา

ผลการทดสอบจากตารางนี้พบว่า นักเรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลางลงมามีทัศนคติที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมสูงกว่านักเรียนนายเรือที่มีฐานะสูง แสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของนักเรียนนายเรือ ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ ดังนั้น

สมมุติฐานที่ว่านัก เรียนนาย เรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางลงมา จะมีทัศนคติที่เป็น
แบบอำนาจนิยมน้อยกว่านัก เรียนนาย เรือที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะสูงจึงไม่เป็นจริง เพราะผลการ
วิจัยออกมาตรงกันข้าม กล่าวคือ นัก เรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลางลงมามีทัศนคติที่โน้มเอียงไปใน
ทางอำนาจนิยมมากกว่านัก เรียนนายเรือที่มีฐานะสูง

นัก เรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลางลงมามีทัศนคติที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมสูงกว่า
นัก เรียนนายเรือที่มีฐานะสูงทั้งในแง่การยอมรับนับถือระบบอาวุโส (ข้อ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๔ และ ๒๕)
การขอความรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างไว้กับผู้นำ การยอมรับอำนาจของผู้นำ (ข้อ ๒๖, ๒๗ และ ๓๔)
การนิยามอำนาจเด็ดขาด การยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล (ข้อ ๔๑, ๔๓, ๔๔ และ ๔๖)
การยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิมและการไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพ (ข้อ
๕๐, ๕๐ และ ๖๑) เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นัก เรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลาง
ลงมาเชื่อว่าสถานภาพของเขาไม่สามารถจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในสังคมปัจจุบันได้
จึงต้องยอมรับสภาพที่ขึ้นอยู่กับผู้อื่นเช่นเดียวกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และในขณะที่เดียวกันนัก เรียนนายเรือ
เหล่านี้ก็กำลังจะก้าวขึ้นไปสู่สถานภาพใหม่ กล่าวคือ กำลังจะกลายเป็นชนชั้นนำในสังคม จึงรู้สึกว่
ควรจะรักษาสภาพคงเดิมของสังคมเอาไว้ ผิดกับผู้ที่ฐานะสูงซึ่งกำลังแสวงหาหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่
จะก่อให้เกิดความ เป็นธรรมในสังคมปัจจุบันมากกว่าที่เป็นอยู่ อันเป็นลักษณะของบุคคลสมัยใหม่ทั่วไป

ผลจากการศึกษารวิจัยในบทนี้ อาจสรุปได้ว่า นัก เรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองทั้ง
แบบประชาธิปไตยและแบบอำนาจนิยมรวมอยู่ในคนเดียวกัน (ดูตารางที่ ๒๒, ๑๔) นัก เรียนนายเรือ
มีความรู้ความ เข้าใจในกติกาของระบอบประชาธิปไตยดีพอสมควร รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองใน
ระบอบประชาธิปไตย ยอมรับในศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันของมนุษย์ แต่ในขณะที่เดียวกันนัก เรียน
นายเรือยังไม่ยอมรับความแตกต่างในการใช้สิทธิเสรีภาพของผู้อื่น นิยมความคิดค่านิยมแบบเก่า ยัง
เชื่อมั่นในระบบอาวุโส นิยมอำนาจเด็ดขาด ไม่เห็นความสำคัญของกฎหมายหรือหลักการยิ่งไปกว่า
ตัวบุคคล และยังไม่นิยมการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ยอมรับอำนาจของผู้มีอำนาจโดยไม่โต้แย้ง
การที่นัก เรียนนายเรือมีทัศนคติทางการเมืองมีลักษณะผสม เช่นนี้ ก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ขัดแย้งกัน ซึ่ง
ลักษณะดังกล่าว เป็นปรากฏการณ์ธรรมดาในสังคมที่กำลังพัฒนาโดยทั่วไป

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองกับระดับการศึกษา อาชีพของบิดา ภูมิลำเนา และฐานะทางเศรษฐกิจ พบว่า

ระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือแต่อย่างใด นักเรียนนายเรือทั้งชั้นปีต่ำ (ปี ๑-๓) และชั้นปีสูง (ปี ๔-๕) ต่างมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมเหมือน ๆ กัน ไม่แตกต่างกันมากนัก (ดูตารางที่ ๔๓)

อาชีพของบิดาที่ต่างกัน ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือเลย นักเรียนนายเรือทั้งที่บิดารับราชการและประกอบอาชีพอื่น ๆ ล้วนมีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ใช่มีทัศนคติที่เป็นแบบอำนาจนิยมสูงเฉพาะผู้ที่มีบิดารับราชการ (ดูตารางที่ ๔๔)

ภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะปรากฏว่าทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ๆ ต่างก็มีทัศนคติทางการเมืองที่เป็นแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับสูงเหมือนกันหมด (ดูตารางที่ ๔๕)

ฐานะทางเศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ โดยพบว่า นักเรียนนายเรือที่มีฐานะปานกลางลงมา มีทัศนคติที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมสูงกว่านักเรียนนายเรือที่มีฐานะสูง (ดูตารางที่ ๔๖) แสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกันทำให้เกิดความแตกต่างกันในทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนนายเรือ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย